

RAKENTAJA

AKL Posti Oy

Perjantai 14.6.2019

6

8 Miksi duunarit eivät äänestä enää toisia duunareita?

10 Liittokous valitsi Rakennusliitolle uusia päättäjiä.

22 Elementtinojien suunnittelu pitää tehdä huolellisesti

Sukkaa putkeen ja sitten kiinni mikkiin

Pohjoisen räppäri Talonpoika Lallilla on kaksi ammattia, jotka tukevat toisiaan.

Teksti: Johanna Hellsten

Kuvat: Kimmo Brandt

Torniossa asuva putkien sukittaja ja muusikko **Lalli Mustakallio** eli Talonpoika Lalli tekee pohjoisen räppiä, jossa pilkitään, kairataan ja rakastetaan kotiseutua. Rakennusalalla hän on ollut yli 10 vuotta.

Musiikki tuli Mustakallion elämään jo äidinmaidon mukana.

– Äitini on musiikkitieteiden tohtori. Hän toimii nykyään kanttorina Övertorneällä, Ruotsin puolella. Täältä ei löytynyt koulutusta vastaavaa työtä. Hän lauloi tuutulaulut ja muutenkin paljon, Mustakallio kertoo.

Kun poika täytti 8 vuotta, pani äiti hänet rumpu-tunneille.

– Rahat olivat tiukassa, mutta sain silti harrastaa. Rumputunnit maksoivat 100 markkaa tunnilta, Mustakallio muistelee.

Luovuutta Mustakallio on saanut myös isän puolelta, joka on kuvataiteilija.

– Olen minä joskus piirtänytkin ihan onnistuneesti, mutta huomasiin, että musiikki on silti minun juttuni, vaikka nuotinluku ei kiinnostakaan.

Räppiin mies ihastui aikoinaan Jyrki-nimisen nuortenohjelman myötä. Siellä hän kuuli ensimmäistä kertaa **Finntelligensien Voittamaton**-biisin.

– Siinä oli video ja kaikkea ja se oli kuvattu VR:n varikolla, jossa lököpöksyt räppäsivät kameroille. Se vähän nauratti vielä silloin, mutta se oli jotain ihan uutta. Olen kuunnellut paljon myös muuta 1990-luvun musiikkia, varsinkin ysäripoppia; **Prodigya** ja **Scooteria**.

Countryä, funkia ja reggaeta

”Mie pilkin ja pilkin, pimennän vintin, tulimma tänne ottaa halthuun baarista drinkin, pilkin, pilkin ja poka ko mie pilkin, Tunnen kurkussani viskin sileän kuin silkin. Mie pilkin ja pilkin väsynein silmin Tämon viiminen fisu joka katkasee filmin Pilkin, pilkin ja poka ko mie pilkin En mieta mithään ko päästän arjesta irti.”
Pilkin

Mustakallio aloitti biisinteon 14-vuotiaana.

– Kuuntelin silloin useita eri musiikkigenrejä. Se näkyy musiikissani edelleen, Mustakallio kertoo.

Viime aikoina hän on kuunnellut erityisesti USA:n etelävaltioiden country-räppiä, mikä kuuluu selkeästi miehen viimeisimmässä kappaleessa *Pilkin*, joka tehty yhteistyössä **Meänland**-bändin kanssa. Biisissä kuuluvat myös reggae ja folk-vaihteet.

– Yksi suosikkiartististeni on **Yelawolf**, joka tekee country-rappia. Siinä on sellaista punaniskameininkiä, viuluja, steel-kitaroita ja banjoja. Se punaniskatunnelma on jotenkin lähellä Lapinmeininkiä. Täälläkin ajetaan neliveto-pick-upeilla ja vieraanvaraisuuden periaatteet ovat samanlaisia.

Pilkin-biisi leikittelee pilkkiä-sanan kahdella merkityksellä. Videossa on sitä Lapinmenoa parhaimmillaan. Komeaa Lapin maisemaa, paljon ihmisiä jäällä, pullo kiertää ja kalaa nousee. Video kuvattiin vain 1,5 tunnissa ja se oli editoituna pari päivää myöhemmin.

– Se sai ensimmäisen vuorokauden aikana yli 1000 katselukertaa, eli todella hyvin.

Miten Mustakallio itse määrittelee räppinsä genren? Joku voisi kutsua sitä bile-räpiksi.

– Omaa musiikkia on vaikea määritellä. Joku yritti joskus loukata minua sanomalla, että teen iskelmäräppiä. Ei se minua loukannut. Ihan hyvä niin.

Monissa Mustakallion biiseissä lauletaan juhlimisesta, hyvästä meiningistä, seksistä ja viinasta.

– Minulla on erilaisia aiheita, mutta haluan tuoda ennen kaikkea positiivisia fiiliksiä ihmisille. Olen saattanut tehdä myös rankemmista aiheista räppiä, mutta sellainen ei toimi kovin hyvin keikoilla.

Lapissa on oma rap-skenensä. **Timo Pistooli**, **Jouni J.**, **Aziz** ja jo edesmenneet **Ezkimo** sekä **Edorf** ja onpa **Stepakin** syntynyt pohjoisessa.

– Niihin räppäreihin, jotka jaksavat tulla tänne etelästä, kyllä tutustuu heti. Inarissa on keikkapaikka nimeltä Papanä. **Asa** tuli sinne pistokeikalle uutena vuotena. Asa on nyt jo vanha tuttu ja on ollut mukavaa aikoinaan lähettää hänelle sanoituksia ja saada takaisin rakentavia kommentteja.

Mustakalliolla on ajatus eräänlaisen Suomi-räppäreiden kesäkesäleirin järjestämisestä.

– Siitä on puhuttu yhdessä **Laineen Kasperin** kanssa. Järjestettäisiin se joko jossain Saimaalla tai Lapissa. Se olisi biisileiri, jossa ihmiset voisivat tustua toisiinsa ja pelaila sulkapalloa. Nyt tarvittaisiin enää aikaa ja rahaa.

Mustakallio on nyt keikkaillut aktiivisesti 10 vuotta. Keikkoja on myös Oulun eteläpuolella. Tornio on kätevä päämajan paikka, sillä sieltä 500 kilometrin säteellä on useita kaupunkia.

Liiton miehiä

”Ja niin se diisseli pärähtää käyntiin, se on valiokone, koni komiasti käyphi, silloin liikkuu nokka työmaata kohti, ja matkalla kerkii vielä plänejä pohtii.”
Ylityöläinen

Mustakallio on tehnyt putkien sukittamista jo 9 vuotta. Hän aloitti LVI-Kilpimaa Oy:ssä, joka oli yksi ensimmäisistä sukitusfirmoista Suomessa.

– Kun aloitin vuonna 2010, oli tekniikka jo kehittynyt niin, että myös putkien haaroista saatiin kunnon tiiviitä. Alalle ei oikein kouluteta missään ja firmat kouluttavat itse työntekijänsä. On ollut hienoa saada oppia töissä, Mustakallio sanoo.

Mustakallio tekee nykyisin sukituksia pääosin kesätöinä, sillä musiikinteko ja keikkailu vie aikaa.

– Mutta kun ammattina on sukittaja, löytyy aina töitä ja niitä voi tehdä melkein missä päin maailmaa tahansa. Tekniikka ei myöskään muutu niin nopeasti, että taidot katoaisivat tauon aikana.

Mustakallion mukaan sukitus onkin parasta vastapainoa räpille.

– Kun on viikonlopun etelässä keikalla ja maanantaiaamuna laskeutuu kaivoon, pysyvät jalat tukevasti 3 metriä maanpinnan alapuolella. Saa perspektiiviä viikonloppuun, hän naureskelee.

Mustakallio liittyi Rakennusliittoon jo ammattikoulussa ja osallistui Raksanuorten tapahtumiin. Järjestäytymisasteen lasku herättää huolta.

– Pojanklopit eivät ymmärrä, mitä ammattiliitot ovat tehneet meidän eteemme. Se, että meillä on 5 päivää viikossa töitä 40 tuntia ja lauantaina ei tarvitse mennä töihin, ei ole itsestäänselvyys. Jos oikein pahaksi menee, niin sitten meillä on minimipalkat, joita niitäkin poljetaan. Mediasta huomaa, että am-

”Pojanklopit eivät ymmärrä, mitä ammattiliitot ovat puolestamme tehneet.”

mattiliittoja mustamaalataan koko ajan, hän harmittelee.

Mustakallio oli ehdolla myös eduskuntavaaleissa vasemmistoliiton riveissä. Hän kiersi yhdessä Rakennusliiton aluetoimitsija **Jarmo Alatarvaan** kanssa pitkin toreja liiton teipatulla pakettiautolla.

– Olin ensimmäistä kertaa ehdolla. Ääniä tuli vajaat 500. Olisi pitänyt olla yli 3000, että olisi pääsyt läpi. Pitäisi lähteä ensin kunnallispolitiikkaan, jos haluaisi kansanedustajaksi. En oikein tiedä, kiinnostako sellainen harrastepohjalta.

Mustakallion teemoina oli muun muassa aktiivimallin poisto. Myös palveluiden yksityistäminen huolehtaa sekä se, että voittoa tuottavia valtion yrityksiä myydään pois.

– Tietenkään hallituksessa ei tehdä yhden puoleen politiikka vaan kompromissejä. Uskon kuitenkin, että jos tulevassa hallituksessa on punaväriä, olisi se hyvä asia köyhille ja duunareille.

Lappi itsenäiseksi

*”Tahon takasin Tanhukaan,
pick-uppi tien päälle, ei lisättävää
Mut jos kulkuri ei pysty sieluun pysäyttään,
mitä jää, jos ei pääse elämään,
Pokan tiellä hiekka põlisee,
ja sun kanssa meen vaan höpiseen,
Pokan tietä vielä hetken, kun tiedän etten,
voi jättää reissua kesken.”*

Takasin Tanhukaan

Lappi itsenäiseksi

Mustakallio on munaskuitaan myöten pohjoisen mies. *Takasin Tanhukaan* -biisi lähtee kotiseurakaudesta. Vaikka Mustakallio ehti asua lapsena Turussa niin monta vuotta, että murrekin tarttui hetkeksi, ei matka todennäköisesti käy kohti etelää.

– Olen joskus miettinyt muuttoa Helsinkiin, mutta Torniossa on hyvä musiikkikoulu ja hyvin stu-

dioita. Ei nykyään ole pakko muuttaa etelään, jossa haluaa tehdä yhteistyötä ihmisten kanssa. Teknologia mahdollistaa työskentelyn missä tahansa, Mustakallio sanoo.

Kotiseurakaus menee jopa niin pitkälle, että Mustakallio vitsailee unelmansa olevan itsenäinen Lappi.

– Paluumuuttajilla on 3 päivää aikaa palata takaisin pohjoiseen, sitten menevät rajat kiinni.

Vakavammin puhuen Mustakallio on huolissaan Lapin tilanteesta.

– Lapin tärkein symboli on poro ja porotalous on vaikeuksissa. Jäkälää on liian vähän ja Lapissa on vain yksi paliskunta, joka ei joudu ruokkimaan poroja. Nyt puhutaan uudelleen Jäämeren radasta, joka on jo laskelmissa aiemmin todettu kannattamattomaksi. Se halkaisisi saamelaisten poronhoitoalueen kahtia, mikä voisi tarkoittaa loppua porotaloudelle. Ja jos Lapissa ei poronhoitoa, ei ole enää Lappia. ■

Eikö enää tarvita asuntoministeriä?

HALLITUKSEN ministerivalikoima kertoo aina ajan-kohtaisista painotuksista. Uudessa hallituksessa on muun muassa tiedeministeri, mitä pidettiin varmas-tarpeellisena edellisen, koulutus- ja tiedevihamie-lisenä pidetyn hallituksen jälkeen. Lisäksi ympäris-töministerin titteliin on lisätty sana ilmasto ja tasa-arvolle ja pohjoismaiselle yhteistyölle on oma mi-nisterinsä.

Mutta kuka vastaa rakentamisesta? Asuntominis-terin titteliä ei pidetty tarpeellisena tässä hallituk- sessa.

Hallitusohjelma huomioi rakentamista monin va-voim. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on tar-koitus viedä loppuun tämän hallituskauden aikana.

Siinä korostetaan hiilineutraaliutta, energiatehok-kuutta ja digitalisaatiota. Puutuoteteollisuudelle uu-si ohjelma tarjoaa parhaimmillaan lottovoiton, sillä puurakentamiselle asetetaan selvät tavoitteet julki-sissa hankinnoissa.

Ara-asuntokannan korjaamiselle ja energiaremon-teille esitetään korkotukilainoitusta, joka tukena tar-koittaisi parhaimmillaan 4 000 euroa per asunto. Li-säksi Aran toimintamäärärahoja esitetään korotetta-viksi. Asuntopolitiikalle laaditaan 8 vuoden kehittä-misohjelma, mikä toivottavasti tuo tarpeellista pitkä-jänteisyyttä asuntorakentamisen suunnitteluun. Asuntotuotantoa on tarkoitus lisätä, mutta uusia kei-noja siihen ei hallitusohjelmassa varsinaisesti esitetä.

Infrapuolen rahoitusta on tarkoitus nostaa erityi-sesti perusväylänpidon osalta. Lisäksi merkittäviin ra-tahankkeisiin olisi tarkoitus kehittää hankekohtaisia erillisrahoituksen ratkaisuja. Kaivettaisiinko mahdol-lisesti esiin moneen kertaan puhuttu infra-rahasto?

Mikäli nämä eri hankkeet ja strategiat toteutuvat, tarkoittaa se rakentajille runsaasti töitä tuleviksi vuosiksi. Se jää tosin mietityttämään, ajatteleeko kukaan rakennusalan kannalta tärkeää kokonaisuut-ta ja todella vie hankkeita määrätietoisesti eteen-päin, kun vastuu ei asetu kenenkään tontille?

Asumisen ongelmat eivät ole kadonneet mihin-kään. Toivottavasti hallituksen kunnianhimoiset suunnitelmat toteutuvat. ■

Behöver vi inte längre någon bostadsminister?

REGERINGENS ministeruppsättning är alltid en fing-ervisning om vilka aktuella tyngdpunkter man vill betona. Den nya regeringen har bl.a en vetenskaps-minister, något man säkert ansåg som en nödvän-dighet efter den förra regeringen, som sågs som en utbildnings- och vetenskapsfientlig regering. Dess-utom har man till miljöministrarnas titel tillfogat kli-matministertiteln och jämställdheten och det nord-iska samarbetet har fått en egen minister.

Men vem ansvarar för byggnationen? Utnäm-ningen av en bostadsminister sågs inte som nödvän-digt i denna regering.

Regeringsprogrammet uppmärksammar byggan-det på många sätt. Avsikten är att reformeringen av markanvändnings- och byggnadslagen ska slutföras under den här regeringsperioden. Där betonas kol-

neutralitet, energieffektivitet och digitalisering. Ett nytt program för träproduktindustrin blir i bästa fall en lottovinst, eftersom man i den offentliga upphandlingen ställer upp tydliga krav på träbyggnationen.

För att reparera Ara-bostadsbeståndet och för att öka energieffektiviteten föreslås rëntestödsbe-låning, som i stöd beräknat i bästa fall skulle inne-bära 4000 euro per bostad. Dessutom föreslås en ökning av verksamhetsresurserna för Ara. I bo-stadspolitiken genomförs ett utvecklingsprogram på 8 år, som förhoppningsvis möjliggör långsiktig-het i planeringen av bostadsbyggandet. Avsikten är att öka bostadsproduktionen, men några nya meto-der för det presenteras inte direkt i regeringspro-grammet.

Finansieringen av infrastrukturen ska öka speci-ellt vad gäller underhållet av grundförbindelseleder-na. Dessutom är avsikten att utveckla specialfinan-siering av betydande järnvägsprojekt. Kommer man eventuellt att gräva fram den mycket omtalade in-frafonden igen?

Såvida de här olika projekten och strategierna för-verkligas innebär det för byggnadsarbetarna rikligt med jobb under de kommande åren. Men något fun-dersam kan man vara över huruvida någon tänker på den för byggnadsbranschen viktiga helheten, och om man verkligen målmedvetet driver projekten framåt i ett läge där ingen har det direkta ansvaret?

Bostadsproblemen har inte försvunnit någon-stans. Förhoppningsvis förverkligas regeringens am-bitiösa planer. ■

Puheenjohtajalta

Hakaniemen lordit

AY-LIIKETTÄ lyödään julkisuudessa kuin vierasta sii-kaa. Kaikki ongelmat ovat nykyään ammattiliittojen syytä. Erityisen pahoja ovat liittojen johtajat, Haka-niemen lordit, jotka estävät yrityskohtaisen sopimi-sen ja vielä saavat hyvää palkkaakin. Siitä huolimatta, jostain kummallisesta syystä, yli 2 miljoonaa pal-kansaajaa kuuluu edelleen ammattiliittoihin.

Miksi emme halua täysin vapaata yrityskohtaista palkoista ja työehdoista sopimista. Miksi puolus-tamme yleissitovuusjärjestelmää? Yksinkertaisesti siksi, ettemme halua työehtohuutokauppaa. Yleis-sitovat työehtosopimukset takaavat työntekijöille palkkojen ja työehtojen minimitasen. Tuo minimi-taso ei muuten päättää huimaa, vaikka toistakin väi-tetään.

Yli sata vuotta sitten työntekijät järjestäytyivät, koska yhdessä on enemmän kuin yksin. Jos joku nyt kuvittelee, että yksittäiset työntekijät ovat tasaver-taisia kumppaneita neuvottelemaan työehdoistaan

työnantajien kanssa ilman työehtosopimusten mi-nimiturvaa, niin harhainen on käsitys reaaliaail-masta.

Kun vaaditaan enemmän yrityskohtaista tai pai-kallista sopimista, halutaan oikeasti laillista oikeut-ta alittaa työehtosopimusten minimiehdot. Tätä ei ymmärrettävistä syistä haluta sanoa ääneen.

Vapaus järjestäytyä koskee myös työnantajia. Jär-jestäytymällä työnantajaliittoon yritys saa oikeuden sopia paikallisesti. Kaupan päälle tulee vielä työ-rauha työehtosopimukseen kohdistuvissa asioissa.

En vastusta paikallisen sopimisen ulottamista myös työnantajaliittoihin kuulumattomien nk. vil-leihin yrityksiin. Pelisäännöt vain tulee olla samat kuin muillakin: TES takaa perälaudan ja sopija-kumppani on pääsääntöisesti luottamusmiehes.

Työntekijät haluavat heille palkkaa maksavan yri-tyksen menestyvän. Menestymiseen tarvitaan sitou-tuneita, työhönsä motivoituneita työntekijöitä. Voi-

siko asiaa lähestyä tästä näkökulmasta jatkuvan pur-naamisen sijaan?

Työelämässä kuten muussakin elämässä pätee sa-ma kirjoittamaton sääntö: kohteile muita niin kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan.

Kyllä Hakaniemen lorditkin haluavat yritysten menestyvän. Reilut, tasavertaiset pelisäännöt ja työntekijät mukaan kehittämään yritysten toiminta, niin hyvä tulee. ■

Kimmo Palonen
Varapuheenjohtaja

KUUKAUDEN KUVA Paikka: Belgrad, Serbia
Aika: Kesäkuu 2019
Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Serbialaista työturvallisuuskulttuuria Belgradin kattojen yllä.

RAKENTAJA

Julkaisija

Rakennusliitto ry

Päätoimittaja

Johanna Hellsten

Toimitussihteeri

Jukka Nissinen

Viestintäpäällikkö

Janne Mäkinen

Taitto

Aste Helsinki Oy

Toimituksen sihteeri

Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite

Siltasaarenkatu 4, Helsinki
Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki

Puhelin, vaihde 020 774 003

Toimituksen s-postiosoitteet:

etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Osoitteenmuutokset.

asiakirjat@rakennusliitto.fi

Kaupalliset ilmoitukset

Tietotalli Oy/Jyväskylä

Heidi Andersson

Puhelin: 050 528 7770

Sähköposti: heidi.andersson@tietotalli.fi

Aineistojen toimitusosoite:

heidi.andersson@tietotalli.fi

Tilauhintaa

12 kk 30 €

Painopaikka

Sanomapaino, Sanomala Oy

Helsinki 2019

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 12.7.2019

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään perjantaina 28.6.2019.

2019

Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
7	28.6.	12.7.
8	2.8.	16.8.
9	30.8.	13.9.
10	27.9.	11.10.
11	1.11.	15.11.
12	29.11.	13.12.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai**. Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:

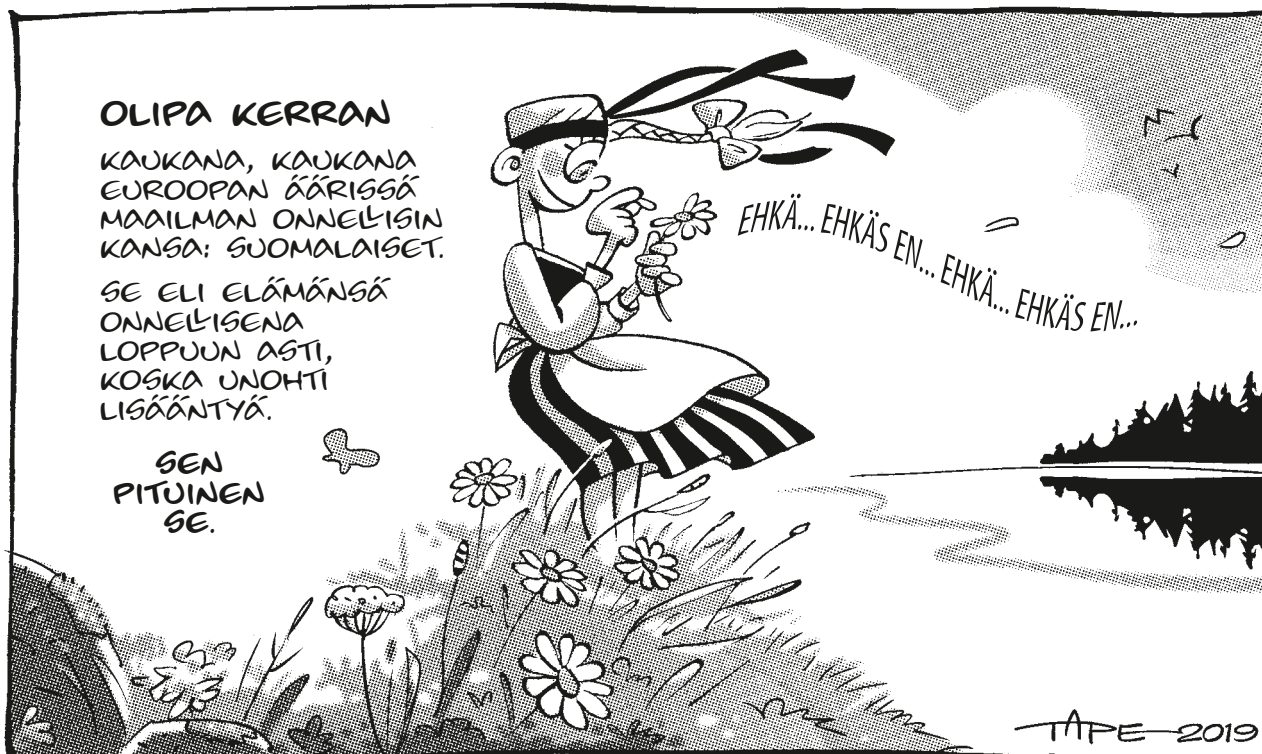
Rakentaja-lehti

PL 307, 00531 Helsinki

ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Kannen kuva: Kimmo Brandt

Uutiset

Opiskelijat tekivät Tiimituvan pintaremontin

Työharjoittelussa voi tutustua myös osastotoimintaan.

Jukka Nissinen

Helsingin Viidennellä linjalla sijaitseva Helsingin maalari- ja putkimiesosastojen yhteisen Tiimituvan seinät ovat saaneet uutta väriä pintaan. Helsingin maalariammattikoulun sisustusalan ensimmäisen vuosikursin artesaaniopiskelijat keskittyvät tarkkaan sabluunamaalaukseen.

– Halusimme tehdä osastotoimintaa tutuksi opiskelijoille, Helsingin maalareiden taloudenhoitaja **Salla Jokinen** kertoo.

Tiimituvan aikaisemmin talkoilla tehdyt seinien marmoroinnit olivat sinänsä upeita, mutta ajan saatossa nuhjaantuneita.

Opiskelijoille pystyttiin samalla tarjoamaan työmaa, jossa pystyi tekemään vähän erikoisempaakin maalaustyötä.

– Täällä on ollut koko ajan ammatillaiset neuvomassa. Tavallisella työmaalla on yleensä tiukka aikataulu, työpaikkaohjaajalla ei ole niin paljon aikaa opettamiseen kuin olisi tarvis, itsekin työpaikkaohjaajana työskentelevä Jokinen toteaa.

– Artesaaniopiskelijat ovat tehneet tilan värisuunnitelman, työnohjaajana toiminut eläkeläismaalari **Ensio Frisk** jatkaa.

– Tämä jakso tuli koulun kannalta hyvään väliin, sillä opiskelijoilla on tässä samalla tuotteen, tilan, palvelun, suunnittelun ja valmistamisen näyttötyö, opettaja **Sari Luopa** toteaa.

Ideasta valmiiksi kuukaudessa

Pintaremontti toteutettiin todella nopeasti. Ideasta valmiiseen lopputulokseen meni vajaa kuukausi. Opiskelijoiden työrupeamaan oli varattu 3 viik-

Annu Lehtiselle Tiimituvan maalauskeikka on jo toinen harjoittelupaikka.

koa. Jokisen työnantaja Triasole Pinnoitus Oy sponsoroi maalit, joten osastojen budjetti ei pauku tästä remontista. Ammattikoulu järjesti paikalle muun muassa työtasoja ja pölynimurin.

– Suunnilleen 500 euroa jäi osastojen maksettavaksi, Frisk arvioi.

– Olen opiskelijoiden puolesta iloinen tästä harjoittelusta. Maalausalan ammattilainen Enska on ollut täällä opastamassa, Luopa kiittää.

Opiskelijat komppaavat opettajaansa.

– Olemme tykänneet paljon tästä harjoittelusta. Saimme suunnitella ja tehdä maalaustyön, **Annu Lehtinen** sanoo.

– Olemme ensimmäisen vuoden opiskelijoita ja tämä oli ensimmäinen tällainen alusta asti toteutettava työ, **Sirpa Kauhanen** kertoo.

– Tykkään tästä harjoittelusta. Täällä on mukava tehdä pienellä porukalla, **Lotta Lepistö** toteaa.

Jokinen on tyytyväinen opiskelijoiden oma-aloitteisuuteen. Lyhyen tilaesittelyn jälkeen opiskelijat ryhtyivät ottamaan mittoja ja laskemaan tarvikemääriä.

Annu Lehtisen opiskelupaikka löytyi vähän sattumalta.

– Etsin netistä koulutusmahdollisuuksia ja törmäsin Helsingin maalariammattikouluun. En ollut aikaisemmin kuullutkaan siitä, Porista kotoisin oleva Lehtinen kertoo.

Myös opintojen sisältö yllätti hieinan. Sisustusalan perusopintoihin kuuluu paljon rakentamisen opette-

Lotta Lepistö leikkaa maalaus-sabluunoita.

lua, mistä oli hyötyä Lehtisen edellisessä harjoittelupaikassa Ikean sisustustiimissä. Lehtinen teki myyntinäytelyosastoja Ikean puuseppien kanssa.

– Siellä rakennettiin paljon lavasteita ja pystytettiin väliseiniä, Lehtinen sanoo.

Tiimituvan harjoittelu on toisenlaista.

– Ikeassa tehtiin mitä pyydettiin. Täällä voi itse suunnitella tekemisiään. ■

RAKENNUSMITTAUKSEN OPINNOT 28.10.19 – 22.5.20

Onko sinulla jo kokemusta rakennusalalta ja haluat oppia lisää? Rakennusmittauksen opinnot ovat silloin sinua varten!

KOULUTUKSEN HINTA:
715 €

LISÄTIETOJA:

Jan Nordström 040 504 3061
tai jan.nordstrom@kio.fi

ILMOITTAUTUMISET 23.9. MENNESSÄ:
www.kio.fi/ammattillinen_koulutus

KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava (Nurmijärvi)
p 09 276251/vaihde www.kio.fi

Rakennusliitto mukana Skanskan ja Baronan nuorten työssäoppimisohjelmassa

Johanna Hellsten

Nuorten saamiseksi työelämään ja koulutuksen piiriin tarvitaan monenlaisia toimenpiteitä. Mestari-kisälli-työssäoppimispilotti tarjoaa polun työelämään käytännön työn avulla. Työssäoppimisen kautta nuori, jolla on potentiaalia, mutta ei selkeää urasuunnitelmaa tai keinoja mielekkään työn löytämiseksi, voi päästä kiinni työelämään. Mestari-kisälli-mallissa Skanskalle harjoitteluun tulevat nuoret saavat oman työpaikkaohjaajan.

– Aluejohtaja **Ilpo Luhtala** tuli juttelemaan minulle tästä visiostaan ja kyseli, mitä mieltä olen asiasta. Sainoin, että kuulostaa hyvältä, kunhan löydetään sopivat yhteistyökumppanit, Skanskan pääluottamusmies **Jari Renlund** kertoo.

Mestari-kisälli-pilotissa 5–6 nuorelle tarjotaan mahdollisuus palkalliseen kuuden kuukauden työmaaharjoitteluun Skanskan pääkaupunkiseudun asuntorakentamisen työmailla syksyllä 2019. Tavoitteena on, että työmaaharjoittelun jälkeen työ Skanskalla jatkuu. Pilotti on kohdennettu rakennusalasta kiinnostuneille henkilöille, joille oppiminen on luontaisempaa tekemisen kautta kuin koulun penkillä.

– Tämä on todella tärkeä juttu. Olen itse mukana monien ammattikoulujen neuvottelukunnissa ja sieltä tulee opettajilta paljon viestiä siitä, että moni lopettaa koulun jo ensimmäisen kuukauden jälkeen, kun teoriaopinnot alkavat, Renlund kertoo.

Renlundin mukaan on paljon sellaisia koulupudokkaita, jotka eivät ole

kiinnostuneita istumaan koulun penkillä, vaan haluaisivat päästä heti tekemään asioita käytännössä.

– Työelämään voi päästä kiinni montaa eri reittiä. Lähdimme yhdessä pohtimaan keinoja, joilla työelämään ja oppimiseen löytyisi polku käytännön tekemisen kautta. Jos kipinä työhön syttyy tässä vaiheessa, voi opiskeluintokin herätä myöhemmin. Toivomme, että tämän pohjalta syntyisi toimintamalli, jota muutkin yritykset tai toimialat voivat hyödyntää”, Luhtala sanoo.

Renlund etsi talon sisältä sopivia henkilöitä ohjaamaan tulevia harjoittelijoita.

– Skanskassa on koulutettu parikymmentä työpaikkaohjaajaa. Oli todella helppoa saada 6 kaveria innostumaan ja mukaan ohjaajiksi, Renlund kertoo.

Renlund toivoo, että vaikka kyseessä onkin tässä vaiheessa vielä pieni ryhmä harjoittelijoita, mukaan saataisiin muitakin yrityksiä.

– Tämä on nyt tämmöinen päänavaus, hän toteaa.

Ohjelman ovat kehittäneet Skanska, Rakennusliitto sekä Barona ja yhteistyössä on mukana useita nuorten parissa työskenteleviä järjestöjä ja toimijoita. Järjestöjen kautta saadaan suoraan kosketuspinta nuoriin ja viesti kulkemaan erityisesti niille nuorille, jotka tarvitsevat apua ja tukea perinteisen työelämään kiinnittymisreitintä lisäksi. Mukana ovat mm. Ohjaamo Helsinki, Helsingin Diakonissalaitos, Vamos ja Työllisyys, Icehearts, Kidesäätiö, Pelastakaa Lapset ry sekä Helsingin seudun erilaiset oppijat ry (HERO). ■

Osallistu Rakentajan valokuvauskilpailuun

Rakentajan arki Monta tekijää, yhteinen päämäärä

Rakentajat eivät enää mahdu yhteen ja samaan muottiin. Kuten rakennuksetkin, koostuu työmaan porukka erilaisista osasista, jotka sopivat hyvin yhteen. Jokaisen panosta tarvitaan, jotta työ saadaan valmiiksi.

Miten erilaiset tekijät solahtavat paikalleen työmaallasi? Kuinka saumattomasti yhteistyö pelaa mestalla? Näytä se meille ja työkavereillesi valokuvien avulla. Lähetä kuvasi Google Drive -kuvapalvelun kautta ja osallistu Rakennusliiton valokuvauskilpailuun.

PALKINNOT:

Voittaja ja kaksi muuta palkitaan Verkkokauppa.com lahjakorteilla.

1. palkinto 500 euron lahjakortti
2. palkinto 300 euron lahjakortti
3. palkinto 100 euron lahjakortti

TOIMI NÄIN:

Luo itsellesi Google Drive -kansio. Lataa sinne kuvasi ja yhteystietosi, josta selviää myös jäsennumerosi, tekstitiedostona. RTF- ja Word-tekstitiedostot ovat lukukelpoisia. Lähetä kansion jakolinkki sähköpostitse osoitteeseen rakentajan.arki@rakennusliitto.fi.

Painokelpoisilla valokuvilla on parempi mahdollisuus voittaa pääpalkinto. Eli korkea resoluutio ja iso tiedostokoko ovat valttia.

Lisätietoja kilpailusta saa edellä mainitusta sähköpostiosoitteesta.

SÄÄNNÖT:

Kilpailuaika jatkuu **26.8.2019 asti**, mutta odotamme kuvasi koko kisan ajan.

Järjestäjillä on oikeus julkaista palkittuja kuvia lehdissään ja internet-sivuillaan sekä kilpailukuvista järjestettävissä näyttelyissä. Voittajakuvia voidaan esitellä ilman erillistä korvausta myös muissa tiedotusvälineissä sekä Rakennusliiton muissa julkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa (esimerkiksi Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa). Palkitsemattomia kuvia järjestäjä voi käyttää 65 euron korvausta vastaan.

Kilpailun tulokset julkaistaan vuoden 2019 elokuun Rakentajassa sekä Rakennusliiton internet-sivuilla, Facebookissa sekä Instagramissa.

Rakentaja-lehti julkaisee mielenkiintoisia otoksia pitkin kilpailukautta. Julkaistuista kuvista maksetaan erillinen palkkio. Samalla kerrotaan millaisia valokuvia kaipaamme lisää kisaan.

Kilpailun toteuttavat Rakentaja-lehti ja Rakennusliitto. Kilpailuun voivat osallistua Rakennusliiton jäsenet.

Meiltä myös ammattipätevyys- ja korttikoulutukset!

RAKENNUSALA

LOGISTIIKKA

TEOLLISUUS

HAEMME
TYÖNTEKIJÖITÄ!

WWW.SELEKTA.FI

-Helsinki
-Seinäjoke
-Kuopio
-Tampere

-Vaasa
-Turku
-Jyväskylä

-Lappeenranta
-Rovaniemi
-Oulu

Soita: 020 33 4000

Vain kourallinen duunareita on laittanut haalarit naukaan ja vaihtanut puvun päälle tultuaan valituksi eduskuntaan.

Miksi duunarit eivät äänestä duunaria?

Uudessa eduskunnassa työläistaustainen kansanedustaja on harvinaisuus.

Esa Tuominen

Vasta valitussa eduskunnassa on suuri joukko juristeja, yrittäjiä, toiminnanjohtajia ja erilaisia toimihenkilöitä, mutta työläisiä saa etsiä lyhdyn kanssa.

Jos eduskunnan pitäisi olla ”yhteiskunta pienoiskoossa”, niin ainakin sen ammattirakenne on suuresti vinoutunut.

Aina näin ei ole ollut. Aikanaan vasemmistopuolueiden kansanedustajissa oli paljon työläistaustaisia, kuten

esimerkiksi kivityömies **Aarne Saari** (SKDL) tai sähköasentaja **Matti Ahde** (SDP). Ensin mainittu toimi aikanaan Rakennustyöväen liiton puheenjohtajanakin.

Mihin duunarit ovat kadonneet politiikan johtopaikoilta? Rakentaja lähti selvittämään asiaa.

Satoja tuhansia haalarimiehiä ja -naisia

Joku voisi väittää, että kun duunarien lukumäärä on pienentynyt, on vain luonnollista, että heitä ei ole enää päättäjien joukossa paljon. Suomessa

on kuitenkin Tilastokeskuksen mukaan yhä 267 000 rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijää. Jos tähän lisätään 192000 prosessi- ja kuljetustyöntekijää, päästään lukuun 459 000. Sen verran on siis yhä haalariväkeä.

Kun Suomessa lasketaan olevan noin 4 500000 äänioikeutettua, on heistä siis hiukan yli 10 prosenttia perinteisiä teollisuuden ja rakentamisen työntekijöitä. Jos he äänestäisivät ”omiaan”, olisi eduskunnassa ainakin 20 työläistä. Diplomi-insinöörejä on Suomessa selvästi alle 100 000, mutta uuteen eduskuntaan tuli kymmen-

kunta DI:tä. Saman verran eduskunnassa on nyt tehläisiä, vaikka sairaanhoitajia on Suomessa paljon vähemmän kuin teollisuuden ja rakentamisen työntekijöitä.

- Työväestö näyttäisi äänestävän vaaleissa mieluummin itseään koulutetumpia ehdokkaita. Nykyään esimerkiksi eduskunnan valiokuntien puheenjohtajilla on paljon yhteyksiä kollegoihinsa EU:ssa ja tällöin on hyvä osata kieliä. Ministeriksi asti ei kyllä enää juuri pääse, ellei ole kielitaitoa, koska asioista sovitaan usein virallisten kokousten ulkopuolisissa

”Työläiskansanedustajat ovat työelämän asiantuntijoita”

– **EHKÄ TYÖLÄISET** eivät sitten koe, että työpaikkojen edunvalvonnassa kunnostautuneet ay-aktiivit olisivat heidän parhaita edustajiaan eduskunnassa vaan äänestetään muunlaisia ehdokkaita.

Näin kommentoi duunarikansanedustajien vähyttä vasemmistoliiton kansanedustaja ja Rakennusliiton jäsen **Matti Semi**, joka nousi neljä vuotta sitten eduskuntaan suoraan maanrakennustyömaalta.

– Kuitenkin ay-taustaiset kansanedustajat tuntevat työelämää ja ovat päteviä asiantuntijoita, kun esimerkiksi työlakeja säädetään.

Semin mukaan hänen tukiryhmässään on ollut paljon työläisiä, mutta myös esimerkiksi maansiirtolan pienyrittäjiä. Vaalikentillä hän kertoo ihmeeseen tavanneensa työläisiä, jotka eivät halua äänestää ketään.

Toinen Vasemmistoliiton kansanedustaja **Jari Myllykoski** kertoo olleensa metallialan töissä ennen poliitikon uraansa. Tosin hän ehti olla vähän ennen valintaansa ay-toimitsijana.

– Ilmeisesti se toimitsijan homma oli sellainen, josta sain uskottavuutta poliitikkona, hän arvioi.

SDP:n uuteen eduskuntaryhmään kuuluu painijana tunnetuksi tullut **Marko Asell**, joka on toiminut kenttien hoitajana Nokialla. Myös eläkkeellä oleva veturinkuljettaja **Raimo Piirainen** on demarien kansanedustaja.

Ainoa selkeästi teollisuus- ja rakennustyöläisten edustaja SDP:n ryhmässä on Ovakon terästehtaan entinen pääluottamusmies **Niina Malm**, joka on työskennellyt lastaajana, sahurina, nosturinkuljettajana ja pakkaajana. Kuriositeettina mainittakoon, että hänen puolisonsa kuuluu Rakennusliittoon.

– Ehkä työläisäänestäjät haluavat jotenkin alitajuisesti samaistua sellaisiin ehdokkaisiin, jotka edustavat äänestäjää itseään korkeampaa sosiaaliryhmää tai koulutustaustaa. Äänestetään vähän niin kuin ”itseään parempaa”.

– Viime hallituskausi merkitsi työläisille niin kylmää kyytiä, että juuri nyt olisi pitänyt saada eduskuntaan paljon työläisten edustajia. Ei tekisi pahaa,

vaikka ammattiliitotkin reippaammin tukisivat omien jäsentensä pääsyä päätöksentekijöiksi.

Perussuomalaisen uuteen ryhmään kuuluu ainakin kaksi duunaria: rakennusmies **Jukka Mäkynen** ja kirvesmies **Jari Ronkainen**. Mäkynen on joskus kuulunut Rakennusliittoon, mutta erosi siitä 1980-luvulla. Myös Ronkainen käväisi liiton jäsenenä:

– Kun menin rakennukselle, tuli pääluottamusmies jo ensimmäisenä päivänä kello 9:n kahvitaululla lyömään jäsenkaavakkeen nenäni alla. Myöhemmin vaihdoin alaa ja jäin liitosta pois, Ronkainen muistelee.

Jukka Mäkynen arvion mukaan tavallista duunaria ei poliittinen vaikuttaminen kauheasti kiinnosta, koska hänellä on muita murheita.

– Eduskunnassa on paljon sellaisia, jotka ovat olleet aina poliitikkoja. He eivät välttämättä tunne työelämää.

Siksi duunariammattista ponnistaneita saisi hänen mielestään olla Arkadian mäellä nykyistä enemmän. ■

keskusteluissa, Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtaja **Elina Pylkkänen** arvioi.

Viime aikoina pisimmälle edennyt työläispoliitikko on ministerinä toiminut **Jari Lindström**. Pylkkänen muistuttaa, että ammattirakenne on yhteiskunnassa muuttunut radikaalisti viime vuosikymmeninä. Työväestön osuus väestöstä on pienentynyt.

– Jos eduskunta ei edusta kaikkia kansalaisryhmiä, sen pahempi demokratian kannalta. Tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden takia olisi välttämättöntä, että päättäjien joukossa olisi kaikkien väestöryhmien edustus.

Nekin puolueet, jotka ennen pyrkivät voittamaan itselleen leimallisesti juuri duunarien ääniä, ovat nykyään halunneet Pylkkäsen mukaan profiloitua yleispuolueina.

– Passiivisuus äänestäjänä on oman edun vastaista. Kaikkein huono-osaisimmat, siis työttömät, syrjäytyneet ja vähävaraisimmat äänestävät laiskimmin. Koulutetut, hyvätuloiset ja muut menestyvät äänestävät ahkerasti ja juuri oman viiteryhmänsä ehdokkaita. Siksi eduskunta ei ole Suomi pienoiskoossa vaan koulutetumpi ja varakkaampi kuin suomalaiset yleensä. Tämä heijastuu tietysti myös jossain määrin päätöksenteossa.

Pylkkänen haluaa vielä ottaa esi-merkin politiikan omituisuuksista Amerikasta:

– Siellähän monet työttömät ja pienipalkkaisimmat duunarit äänestivät Trumpia, joka on miljardööri ja puhunut rikkaiden verohelpotusten puolesta sekä vastustanut köyhimpien terveydenhuollon parantamista.

Kokoomuksessa ja vihreissä ei yhtään duunaria

Eduskuntatutkimuksen keskus toimii Turun yliopiston yhteydessä. Sen johtaja, professori **Markku Jokisipilä** ei ole ehtinyt vielä tarkkaan selvittää uuden eduskunnan kokoonpanoa, mutta viime aikojen trendeistä hän on selvillä:

– Työläistaustaisia kansanedustajia on SDP:ssä, Vasemmistoliitossa ja perussuomalaisissa muutama kussakin. Mutta kokonaisuutena hyvin vähän. Vihreissä ja Kokoomuksessa heitä ei ole ensimmäistäkään.

– Perussuomalaiset ovat yrittäneet luoda itsestään kuvaa ”työväenpuolueena ilman sosialismia”, mutta sielläkin rynnistivät nyt akateemisesti koulutetut, yrittäjät ja yleensä hyvin toimeentulevat ihmiset.

Jokisipilä pyytää katsomaan puolueiden ehdokasasettelua: jo ehdokaslistoilla näkyy hyvin vähän ruumiillisen työn tekijöitä. Siksi duunareilla ei paljon ole, mistä valita, jos he haluaisivat äänestää ”omiaan”.

– Kun ennen vasemmistopuolueiden ehdokkaina oli paljon työläisiä, niin nyt nämä puolueet ovat lähteneet kilpailuun punavihreydestä vihreiden kanssa ja ehdokasasettelu on sen mukainen. Ehdokkaina oli paljon korkeasti koulutettuja, vihertäviä ja feministisesti suuntautuneita naisia.

Jokisipilän mielestä puolueiden vanha kytkentä ammatillisiin taustoihin hiipuu. Keskusta ei enää ole niin paljon maanviljelijöiden puolue kuin ennen, vasemmistopuolueissa työläistaustaiset ovat vähemmistönä. Samalla politiikka ammattimaistuu: mukana on paljon sellaisia, jotka ovat nuo-

ruudestaan lähtien tehneet vain ja ainoastaan politiikkaa.

– Silti tärkeimmillä sosioekonomisilla ryhmillä pitäisi olla edustajansa eduskunnassa. Työväestö on yhä tär-

keä ryhmä yhteiskunnassa ja olisi suotavaa, että myös he olisivat edustettuina valtakunnan päätöksenteossa sillä voimalla, mihin heidän osuutensa väestöstä antaa oikeuden. ■

Behöver du rehabilitering?

INDIVIDUELL REHABILITERING ÄR EN UTMÄRKT MÖJLIGHET

Individuell rehabilitering bekostas av FPA och du kan ansöka året runt.

MULTIDISCIPLINÄR INDIVIDUELL REHABILITERING PÅ HÄRMÄ
Du kan ansöka till rehabilitering om din sjukdom nedsätter arbetsförmågan eller orsakar problem i arbetet och i vardagen. Vi fokuserar på sjukdom eller symtom som nedsätter arbets- och funktionsförmågan. Rehabilitering utförs under högst 16 dygn i 2 - 3 perioder. Programmet planeras så att det motsvarar just Ditt rehabiliteringsbehov.

LISÄTIETOJA: Simo Korkea-aho | tfn. 050 467 3404
simo.korkea-aho@harmankuntokeskus.fi

Rakennusliitto
BYGGNADSFÖRBUNDET

HÄRMÄ REHAB

Rakennusliiton 24. liittokokous

Rakennusliiton 24. liittokokous:

Puheenjohtajana jatkaa Matti Harjuniemi, varapuheenjohtajaksi valittiin Kimmo Palonen

Rakennusliiton 24. liittokokous kokoontui Helsingissä, Marina Congress Centerissä toukokuun 24.–26. päivä. Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** avasi liittokokouksen muistuttaen, että rakentajat eivät ole yksin.

– Tärkeintä on yhteishenki ja ymmärrys siitä, että rakentajat eivät ole yksin. He ovat yhdessä voimakas ja päättäväinen toimija, jonka asia on edistää rakennusteollisuuden työntekijöiden elämänehtoja, Harjuniemi totesi.

Harjuniemi myös katsoi menneisyyteen pohtimalla, minkälaisia asioita rakentajat toivoivat edellisessä liittokokouksessa vuonna 2015. Listalta löytyi niin Tampereen ratikkaa kuin Pisara-radnan suunnittelun aloittamista.

– Moni toivomistamme asioista on edennyt hyvin, Harjuniemi myhäili.

Avaspuheen lopuksi kokousväki kunnioitti hetken hiljaisuudella työsäännön menehtyneitä rakentajia.

Tervehdyksen liittokokouksen avajaisissa esitti myös SAK:n hallituksen varapuheenjohtaja **Matti Huutola** sekä Euroopan rakennus- ja puutyöväen federaation pääsihteeri **Sam Hägglund** ja Rakennus- ja puutyöväen internationaalinen pääsihteeri **Ambet Yuson**.

– Olen ollut Rakennusliiton jäsen vuodesta 1997. Halusin kertoa sen tällä siksi, että olen aina päättäjänä katsellut asioita rakentajan silmin. Aina se ei tietenkään ole ollut käytännössä mahdollista, ja joskus olen joutunut olemaan mukana tekemässä ratkaisuja, jotka eivät ole olleet rakentajille hyviä, Huutola pohti tervehdyksessään.

Uusi hallitus, uusi varapuheenjohtaja

Liittokokous suoritti henkilövalinnat sunnuntaina 26.5. Liiton puheenjohtajana jatkaa Matti Harjuniemi, 60. Harjuniemellä ei ollut vastaehdokasta. Liiton varapuheenjohtajaksi valittiin neuvottelupäällikkö **Kimmo Palonen**, 50.

Hän voitti äänestyksessä oppilaitostiedottaja **Niko Seppäsen** äänin 152–32.

– Edunvalvonnassa ja työehtosopimuspolitiikassa jatkuu tiukka, mutta asiallinen linja tulevaisuudessakin. Heikennyksiä ei oteta vastaan ja työehtosopimuksia parannetaan ja modernisoidaan, Palonen kommentoi.

– Sitoudun 100 prosentilla liittokokouksen viitoittamaan linjaan eli kehittämään Rakennusliittoa enemmän jäsentensä palvelijaksi. Tällä tarkoitan nimenomaan liiton jäsenten työmarkkina-aseman parantamiseen liittyviä toimia, Palonen lupasi.

Liitolle valittiin myös uusi hallitus ja liittovaltuusto. Rakennusliiton hallitus vuosille 2019–2023 on; maalari **Anne Kyytsönen** (Uusimaa), rakennusmies **Janne Gren** (Uusimaa), Kirvesmies **Jari Jääskeläinen** (Uusimaa), putkiasentaja **Timo Mikko** (Uusimaa), kirvesmies **Hannu Glad**, (Keski-Suomi), muurari **Ari Harlamow** (Keski-Suomi), kirves-

mies **Timo Niemelä** (Häme), rakennusmies **Jussi Sakari** (Häme), varastomies **Mikko Syhlman** (Häme), maalari **Jonna Kähkönen** (Itä-Suomi), kirvesmies **Jarkko Martikainen** (Itä-Suomi), betonimylläri **Janne Rautiainen** (Itä-Suomi), rakennusmies **Erkki Leppälä** (Pohjanmaa), kirvesmies **Ari Hanttu** (Kymi), maalari **Heidi Vättö** (Kymi), kirvesmies **Timo Fagerdahl** (Satakunta), raudoittaja **Markku Rintala** (Turku), muurari **Timo Tuominen** (Turku), kirvesmies **Arto Moilanen** (Kainuu), rakennusmies **Antti Uusimaa** (Lappi), rakennusmies **Mika Hast** (Oulu) ja kirvesmies **Veli Paasimaa** (Oulu).

Hallituksen yleisvarajäseniksi valittiin kirvesmies **Juha Lappi** (Itä-Suomi), rakennusmies **Risto Järvi** (Pohjanmaa), maalari **Susanna Kauppila** (Lappi), kirvesmies **Jouni Karekivi** (Oulu), mittakirvesmies **Petri Lamminpää** (Satakunta) ja rakennusmies **Ossi Pasanen** (Turku). ■

Liittovaltuuston jäsenet

Liittovaltuuston puheenjohtaja			
Jari Renlund	kirvesmies	os. 288	Uusimaa
Liittovaltuuston varapuheenjohtaja			
Tommi Rönö	betonimylläri	os. 236	Häme
Varsinainen jäsen / varajäsen			
Teemu Honkanen	putkiasentaja	os. 390	Uusimaa
Tiia Härkin	putkiasentaja	os. 390	Uusimaa
Arto Hurme	maalari	os. 002	Uusimaa
Anne Pärssinen	maalari	os. 002	Uusimaa
Saija Kuivala	kirvesmies	os.001	Uusimaa
Juha Kolhinoja	kirvesmies	os. 001	Uusimaa
Teemu Purje	kirvesmies	os. 001	Uusimaa
Kari Kyllönen	raudoittaja	os. 047	Uusimaa
Ari Koli	sisäkattoasentaja	os. 004	Uusimaa
Triin Gross	rakennusiiivoaja	os. 007	Uusimaa
Timo Hautamäki	talonrakentaja	os. 118	Uusimaa
Tapio Knuutila	muurari	os. 601	Uusimaa
Jukka Keino	mattomies	os. 039	Uusimaa
Kari Jurmu	operaattori	os. 232	Uusimaa
Marita Klinga	elementtityöntekijä	os. 023	Uusimaa
Sami Gustafsson	kirvesmies	os. 079	Uusimaa
Timo Karttunen	kermieristäjä	os. 104	Uusimaa
Pasi Heikkinen	kirvesmies	os. 001	Uusimaa
Ismo Kuorttinen	maalari	os. 052	Keski-Suomi
Ari Pajunen	putkiasentaja	os. 395	Keski-Suomi
Jasmi Myllylahti	maalari	os. 052	Keski-Suomi
Markku Möttönen	betonimies	os. 204	Keski-Suomi
Juha Rytkönen	betonimies	os. 051	Keski-Suomi
Juha Väkimies	rakennusmies	os. 051	Keski-Suomi
Hannu Korkalainen	tasoitemies	os. 177	Häme
Taisto Ohtonen	kirvesmies	os. 066	Häme
Ari Shemeikka	betonimies	os. 213	Häme
Ville Louhelainen	putkiasentaja	os. 405	Häme
Veli-Matti Vimpeli	muurari	os. 608	Häme
Jukka Viljamaa	kirvesmies	os. 010	Häme
Tapani Kantola	putkiasentaja	os. 392	Häme
Pete Risku	raudoittaja	os. 010	Häme
Marko Metsäpelto	mittakirvesmies	os. 010	Häme
Mika Kivioja	kirvesmies	os. 010	Häme
Jani Salminen	asfalttityöntekijä	os. 100	Häme
Harri Lahdenperä	kirvesmies	os. 100	Häme
Jarmo Kaunisto	kirvesmies	os. 150	Häme
Ari Salo	murskatyöntekijä	os. 069	Häme
Arto Kinnunen	kirvesmies	os. 027	Itä-Suomi
Auvo Rouvinen	raudoittaja/kirvesmies	os. 420	Itä-Suomi
Maiju Kähkönen	torninosturin kuljettaja	os. 091	Itä-Suomi
Tuomo Pietikäinen	mittakirvesmies	os. 091	Itä-Suomi
Santtu Juppi	sähkö/automaatioasentaja	os. 490	Itä-Suomi
Joni Kortelainen	teollisuussähköasentaja	os. 490	Itä-Suomi
Salla-Maarit Tarvainen	maalari	os. 103	Itä-Suomi
Ilkka Ryökäs	muurari	os. 077	Itä-Suomi

Tapio Jormanainen	kirvesmies	os. 420	Itä-Suomi
Pauli Kuosmanen	muurari	os. 164	Itä-Suomi
Lauri Kinnunen	kirvesmies	os. 027	Itä-Suomi
Simo Suksi	putkiasentaja	os. 394	Itä-Suomi
Petri Leinonen	muottikirvesmies	os. 143	Itä-Suomi
Mika Pekkanen	torninosturinkuljettaja	os. 077	Itä-Suomi
Mats Dahl	putkiasentaja	os. 402	Pohjanmaa
Keijo Maimanen	kirvesmies	os. 244	Pohjanmaa
Lasse Smedlund	kirvesmies	os. 075	Pohjanmaa
Reino Tuunainen	kirvesmies	os. 244	Pohjanmaa
Janne Saari	betonimies	os. 064	Pohjanmaa
Veli-Matti Poola	mittakirvesmies	os. 041	Pohjanmaa
Kai Korhonen	putkiasentaja	os. 579	Kymi
Aki Kelkka	putkiasentaja	os. 400	Kymi
Mika Kolehmainen	prosessinhoitaja	os. 173	Kymi
Jukka Helgren	elementtityöntekijä	os. 057	Kymi
Tommi Tainio	rakennusmies	os. 078	Kymi
Jani Yli-Torkko	mittakirvesmies	os. 033	Kymi
Ari Kettunen	kirvesmies	os. 043	Satakunta
Teijo Gustafsson	rakennusmies	os. 43	Satakunta
Tapani Pohjola	rakennusmies	os. 043	Satakunta
Asko Anttila	asfalttityöntekijä	os. 043	Satakunta
Katjusa Leväniemi	maalari	os. 056	Turku
Jane Johansson	rakennustyöntekijä	os. 016	Turku
Teuvo Peltoniemi	putkiasentaja	os. 391	Turku
Tero Tuiskala	rakennusmies	os. 080	Turku
Petri Freman	prosessityöntekijä	os. 125	Turku
Pasi Walve	elementtiasentaja	os. 094	Turku
Jouko Lehtonen	kirvesmies	os. 015	Turku
Aulis Hirvonen	kirvesmies	os. 015	Turku
Jouni Lukkari	rakennusmies	os. 099	Kainuu
Kari Heikkinen	kirvesmies	os. 099	Kainuu
Timo Oikarinen	kirvesmies	os. 008	Kainuu
Saana Seppänen	talonrakentaja	os. 008	Kainuu
Petri Vilen	ilmastointiasentaja	os. 210	Lappi
Jarmo Kangosjärvi	rakennusmies	os. 200	Lappi
Mette Nissinen	maalari	os. 131	Lappi
Harri Anttila	kirvesmies	os. 131	Lappi
Antti Satta	rakennusmies	os. 200	Lappi
Erkki Gullsten	muurari	os. 200	Lappi
Taisto Puurunen	mittakirvesmies	os. 425	Oulu
Jukka Tauriainen	kirvesmies	os. 234	Oulu
Tuomo Saari	mattomies	os. 295	Oulu
Mika Kinnunen	kirvesmies	os. 286	Oulu
Mika Yli-Suvanto	maalari	os. 102	Oulu
Elli-Ilona Mäkelä	maalari	os. 102	Oulu
Pekka Lindström	putkiasentaja	os. 393	Oulu
Veli-Matti Juntunen	muurari	os. 614	Oulu
Ari Manninen	kaivinkoneenkuljettaja	os. 489	Oulu
Aulis Aakko	kirvesmies	os. 350	Oulu

Julkilausuma:

Ammatilliseen koulutukseen pelastusohjelma

SUOMEN rakennusteollisuuteen tarvitaan hyvin koulutettuja ammattilaisia takaamaan laadukas rakentaminen. Ammatillisen koulutuksen tilanne on kuitenkin hyvin haastava. Suuri muutos yhdistettynä valtavaan rahoitusleikkaukseen, on jättänyt toisen asteen ammatilliset opiskelijat oman onnensa varaan. Rakennusliiton liittokokous vaatii pelastusohjelmaa ammatilliseen toisen asteen koulutukseen.

Ammatillisen koulutuksen perusrahoitus on nostettava edellisen hallituksen 200 miljoonan euron leikkausten jäljiltä kestäväälle tasolle. Toisen asteen opintoreformissa poistettu opetuksen määrää ja laatua koskeva sääteily on palautettava asetuksilla voimaan.

Rahoitusleikkaukset ja osin väärin suunnattu sääteilyn purkaminen yhdessä ovat aiheuttaneet tilanteen, jossa lähiopetuksen määrä rakennusalan ammatillisessa opetuksessa on voimakkaasti vähentynyt. Tämä näkyy opintojen keskeyttämisessä. Joissakin oppilaitoksissa yli 30 prosenttia rakennusalan opiskelijoista keskeyttää opiskelun.

Perusopetuksessa ja lukiossa opetuksen määrää säädellessä viranomaisten toimesta. Ammatillisessa opetuksessa oppilaitokset päättävät osaamispisteen suorituksen edellyttämän opetus- ja ohjaustuntien määrän. Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ei nykyisellään toteudu.

Rakennusliitto vaatii:

1. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen rahoituksen turvaamista.
2. Lisää resursseja lähiopetukseen, henkilökohtaisten opetussuunnitelmien laadintaan ja opinto-ohjaukseen.
3. Minimivaatimuksen asettamista ammatillisen opetuksen osaamispisteen suorittamiselle.
4. Opetuksen työelämälähtöisyyden kehittämistä tulee tukea työpaikkaohjaajien koulutuksella ja opettajien seurantakäyntien lisäämisellä. ■

Rakennusliiton 24. liittokokous

Juha Piitulainen.

Asiaa puhujanpöytästä

Yleiskeskustelujen pääviesti oli helppo kiteyttää: yhdessä olemme vahvoja. Tässä otteita liittokokouskeskustelujen parhaista paloista.

Teksti: Jukka Nissinen
Kuvat: Kimmo Brandt

Rakennusliiton jäsen, kansanedustaja **Matti Semi** (vas.) kiitti kokousväkeä vasemmiston hyvästä vaalituloksesta eduskuntavaaleissa. Semin oma äänisaalis nousi 60 prosenttia viime eduskuntavaaleista.

– Kiitän rakentajia tehdystä vaalivastuusta ja tuesta vaalikentillä. Otan kannatuksen nöyränä vastaan. Edus-

kuntatyötä on tehtävä hyvin jatkossakin.

Liittokokousvaalien aikana hallitusneuvottelut olivat vielä kesken, eikä niistä voinut kertoa vielä sen enempää.

SRV:n pääluottamusmies **Alexi Auer** palautti kokousväen mieliin työsulku-uhan aikaiset puheet Rakennusliiton jäsenten eriarvoisesta kohtelusta. Työnantajien mielestä liittoon kuulumattomat olisivat voineet jatkaa työntekoa sulun aikana

– Ay-liike löytää vielä taistelun yhdenvertaisuudesta edestään.

Tulevalla hallituksella on edessään näytön paikka muun muassa aktiivimallin poistamisessa.

– Hallitusneuvottelujen epäonnistuminen tarkoittaisi pahimmillaan sitä, että valtaan pääsisi rasistien, porvarien ja metsänomistajien hallituskoonpano. He pitäisivät yksissä tuumin huolen siitä, että mukisematta työnsä tekevä renki tietäisi paikkansa.

Auer halusi liitolle eettisempää si-

joituslinjaa ja kritisoi liiton Kojamomistusta. Sijoituksia kuitenkin tarvitaan, jotta mahdolliset työtaistelukulut pystytään maksamaan täysimääräisesti jäsenistölle. Rakennusliitolle Kojamosta on Auerin mielestä tullut imagohaitta.

– Kojamossa ammattiliittojen yhteisenä tavoitteena pitäisi olla neliövuokrien kohtuullistaminen jäsenistölle. Silloin päästäisiin lähemmäksi alkuperäistä tarkoitusta ja yhteiskuntavastuuta.

Sanna Kuivala.

Auer kannatti liiton uusia avauksia, kuten työnhakupalvelua ja vakuutuskassaa.

– Myös kaavailut sijoitukset Aran asunto-osuukuntahankkeeseen saavat minulta kannatuksen.

Vapaamatkustajat liittoon

Veli Paasimaa osasto 059:stä painotti jäsenhankinnan tärkeyttä.

– Liiton voima perustuu jäsenhankintaan. Se ei ole pelkästään luottamusmiesten tehtävä, vaan se kuuluu meille kaikille jäsenille. Hommataan rakennustöissä olevat vapaamatkustajat liittoon. Kyllä ne puhumalla saadaan mielet kääntymään ja nimet jäsenkaavakkeeseen.

Osasto 001:n **Jari Jääskeläisen** mukaan ay-liikettä käsitellään mediassa lähes aina negatiivisesti

– Sen kanssa on vain eletävä. Meidän on itse levitettävä omia positiivisia kokemuksia ja aikaansaannoksia julkisuuteen.

Mika Yli-Suvanto osasto 102:sta painotti koko perheen tapahtumien tärkeyttä toiminnassa.

– Toivon liiton kesä- ja talvipäiväperinteen jatkuvan. Kuten eräs aktiivi tuumasi, puolisosokin näkee mitä liiton tapahtumat ovat.

Yli-Suvanto on huomannut, että maalausosalalla vanhat koulutusväylät ovat menneet uusiksi.

– Alalle tulee uusia tekijöitä ammattitutkinnon kautta. Mihin on unohtunut se, että perustutkinto antaa pohjan ammattiin ja vasta sen jälkeen tehdään ammattitutkinto. Aktiivimalli toi uuden mallin tulla alalle: 100 päivän kurssi ja olet valmis tasoi-

temies. Hyvä ajatus, mutta kuka kuvittelee, että se onnistuu?

Yli-Suvanto haluaa tehdä töitä urakkatyöosuuden kasvattamiseksi. Siihen auttaisi osaltaan urakkahinnoittelun selkiyttäminen.

– Se ei saa olla peruste, ettei osata laskea urakkaa. Urakanlaskentakurssija on järjestettävä jatkossakin.

Ilmastonmuutos

Markku Rintala osasto 018:sta otti kantaa rakennusalan vastuusta ilmastomuutoksessa.

– EU:n teollisuuden hiilidioksidipäästöistä 80 prosenttia syntyy 4:stä materiaalista: sementistä, alumiinista, teräksestä ja muovista. Ne kaikki ovat meille jokapäiväisiä rakennusaineita. Vaikka olen vannoutunut teräsbetonirakentaja, voin todeta, että lisäämällä puurakentamista voimme vaikuttaa maapallon keskilämpötilan nousun pysäyttämiseen. Se olisi rakennusalan merkittävin ympäristöteko.

Saija Kuivala (os. 001) muistutti, että nuoret ovat tulevaisuuden Rakennusliitto.

– Tällä hetkellä liitto panostaa hienosti nuoristyöhön kiertämällä ammattikouluissa, työväyläpalveluilla ja työnohjaajakoulutuksella. Ehdotamme, että nuorisotyöryhmä otetaan mukaan nuorisotyön kehittämiseen. Tiedämme, että nuoria ei saada liittoon paasaamalla, vaan hienotunteisesti kyselemällä tapahtumissa ja vapaa-ajalla. Ehdotamme myös, että liittoon palkataan nuorisosihteerit.

Osasto 052:n **Jasmi Myllylahti** otti esille julkisuudessa vellovan ay-vihan.

Lassi Kirjavainen.

– Miten sitä saisi kitkettyä pois? Liitossa pitää miettiä miten saadaan puskettua positiivista julkisuuskuvaa. Siihen auttaisi mainonta, jota on jo nähty muilla liitoilla ja puhumattakaan YTK:sta. Ehdotan, että alamme puskea ammattimaisen näköisiä mainoksia radioon, telkkariin, tienvarsille ja Youtubeen, jossa muuten saisimme kohdennettua mainontaa juuri oikealle yleisölle. **Hjallis Harkimokin** huutelee siellä, kuinka ay-liike jarruttaa yhteiskuntaa. Haluamme, että nuoret katselevat vain tällaisia harkimoita, vai liitytäänkö tais-
toon mukaan?

Musavideo ja veteraanihaastatteluja

Anne Pärssinen osasto 002:sta esitelti omaa vaikuttajakoulutukseen liittyvää nuorten aktivointikampanjaansa.

– Ideana oli tuottaa musavideo, jossa näkyy nuorten oma kädenjälki. Musagenreksi valittiin räp. Tämä projekti on raikas tuulahdus tätä päivää ja toisi nuorisotoimintaan uutta puhtia. Liittolaulu saadaan teostomaksuilla soimaan radioaalloilla ja se tavoittaa korvamadon tavoin suuren osan rakalaisista ja massamuutto liittoon on taattu, Pärssinen lupasi.

Pärssisellä on työn alla myös rakentajaveteraaneja sivuva kirja-projekti, johon koottaisiin vanhempien rakentajien kokemuksia työelämän varrelta.

Janne Helenius osasto 082:sta on huomannut, että ammattikoulusta tulevat harjoittelijat tarvitsevat paljon holhousta ja opetusta työmaalla.

– Tilanne on mennyt niin huonoksi, että meidän täytyy opettaa niitä työmaalla. Perusasiat pitäisi opettaa ammattikoulussa eikä työmaalla.

Pienten osastojen talousahdinko

Osasto 211:n puheenjohtaja **Jonna Kähkönen** toi esille pienten osastojen taloushuolet.

– Osastot ja jäsenet eivät ole tällä hetkellä tasa-arvoisia. Pienet aktiiviset osastot eivät pysty tarjoamaan samanlaisia etuja kuin isot osastot rahanpuutteen takia.

Joensuun maalareiden osasto järjestää kerran kuukaudessa avoimen tilaisuuden jäsenilleen. Kokouksen järjestävät osaston toimihenkilöt, joille ei pystytä maksamaan kulukorvauksia.

– Kesäpäiville ja maakokouksiin menemme omalla kustannuksella. Onko oikein, että pienillä osastoilla rahat eivät riitä toiminnan pyörittämiseen?

Ilomantsin osasto 24:n puheenjohtaja **Juha Piitulainen** komppasi Kähköstä. Kun osaston rahat eivät riitä, pitää tehdä vaikeita valintoja.

– Mitkä ovat prioriteetit mihin rahat käytetään? Mennäänkö maakokoukseen, kesäpäiville vai järjestetäänkö jäsenille tapahtuma kotikunnassa?

Pienten osastojen hiljeneminen maakunnissa voi pienentää Piitulaisen mukaan liiton jäsenpohjaa.

– Osastot ovat liiton keuhkorakku-
lat. Jos niitä ei ole, meidän on vaikea hengittää, **Lassi Kirjavainen** osasto 490:stä jatkoi samasta aiheesta. ■

Rakennusliiton 24. liittokokous

Saana Seppänen etsii Kainuussa uusia aktiivisia raksanuoria. Kuva: Kimmo Brandt.

”Rakennusliitolle on saatava nuorisosihteerit”

Jukka Nissinen

Liittokokouksen nuorin naisosanottaja oli kajaanilainen kirvesmies **Saana Seppänen**, 24.

– Olen aiemmin osallistunut muun muassa oppilaskunnan kokouksiin, mutta niitä ei voi edes verrata liittokokoukseen. Tämä on laajuudeltaan paljon massiivisempi, ensi kertaa liittokokousedustajana ollut Seppänen sanoo.

Seppänen pääsi heti tärkeään vaalivaliokuntaan Kainuun aluejärjestön edustajana. Vaalivaliokunnan tehtäviin kuuluivat esitykset erilaisten hallintopaikkojen jäsenistä sekä tärkeimpänä Rakennusliiton puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnan valmistelu. Varapuheenjohtajasta myös äänestettiin.

– Oli hyvä, että siitä äänestettiin. Silloin ihmiset pääsevät kertomaan oman kantansa. Niko Seppänen oli rohkea nuorimies lähtiessään kisaan mukaan, Seppänen toteaa.

Nuorisotyöstä käyty keskustelu oli Seppäsen mielestä tärkeää.

– Nuoret ovat liiton tulevaisuus. Liiton toimintaa on tuotava lähemmäksi liiton jäseniä ja opiskelijoita.

Seppänen kannattaa valtakunnallisen nuorisosihteerin toimen uudelleenperustamista. Se selkeyttäisi nuorisotoiminnan organisaatiota ja antaisi sille suuremman painoarvon liiton toiminnassa.

Saana Seppänen sai liittokokousvaaleissa 59 ääntä, mikä oli kolmanneksi suurin äänimäärä Kainuun vaalipiirissä. Seppäsen ei tarvinnut kalastella ääniä kovan vaalikampanjan avulla.

– Yllätyin äänimäärästä tosi paljon. En tehnyt mitään vaalityötä. Juttelin asiasta tutuille työkavereille ja Raksanuorten tapahtumissa.

Seppänen sai varmasti ääniä oman työpaikkansa ulkopuolelta, sillä ISS:n Kajaanin yksikössä on vain 8 rakentajan työporukka.

Ennen kirvesmiehen ammattia Seppänen opiskeli eläintenhoitajaksi vuonna 2013, mutta ei saanut koulutustaan vastaavaa työtä. Uusi ammatti löytyi vähän sattuman kautta, kun Saanan äiti rupesi rakentamaan omakotitaloa yhdessä sittemmin Kai-

nuun aluetoimitsijaksi päätyneen Olli Seppäsen kanssa.

– Olli otti minut apumieheksi työmaalle. Siitä lähti kiinnostukseni rakennusalaan.

Saana Seppänen vietti välillä 3 vuotta kotiäitinä. Rakentajan työ pysyi toiveammattina, joten Seppänen lähti kuluttamaan ammattikoulun penkkiä uudestaan.

– Valmistuin viime kesänä kirvesmieheksi. Olen ollut vakituksena ISS:llä syyskuusta lähtien.

Ay-toiminnassa Seppänen on ollut aktiivisesti mukana jo 3 vuoden ajan. Ensimmäisen kerran Seppänen tutustui muihin rakennusliittolaisiin Kainuun osasto 008:n Tallinnan reissulla. Sen jälkeen Raksanuorten toiminta on vienyt mennessään.

– Olen mukana valtakunnallisessa nuorisotyöryhmässä ja yritän herätellä Kainuuta uudelleen henkiin. Olen saanutkin jo muutampia ihmisiä lähtemään mukaan liiton toimintaan.

Tämä ei Seppäselä vielä riitä, sillä Kainuussa on paljon potentiaalisia liiton aktiiveja. ■

”Työmiehelle palkka on tärkein asia”

Jukka Nissinen

Vantaalainen kirvesmies **Pentti Nurminen**, 71, on nyt pitänyt kahdesti liittokokouspuheenvuoron viimeisen kerran.

– Tällä kertaa kyseessä oli encore yleisön pyynnöstä, koska vaaleissa tuli niin paljon ääniä. Lupasin 4 vuotta sitten pöntössä, että se olisi ollut viimeinen taistoni.

Nurminen yleisarvosana liittokokouksesta oli laimea, kun sitä vertaa vaikkapa 1970-luvulla Kulttuuritalolla pidettyihin liittokokouksiin.

– Se johtuu varmaan siitä, kun Rakennusliitossa luovuttiin politiikan puhumisesta.

Liittokokouskäynnit Nurminen muistaa parhaiten kokous-salkkujen ja -kassien määrän mukaan. Niitä löytyy kotoa reilut puoli tusinaa.

Nurminen esitti kokouspuheenvuorossaan, että liittokokousasiakirjassa otettaisiin kantaa asevarusteluun.

– Niitä rahoja voisi satsata asunto- ja infrarakentamiseen. Maantiet ovat Suomessa huonossa kunnossa ja halpoja vuokra-asuntoja tarvitaan paljon. Ilmastonmuutoksesta puhutaan nykyään koko ajan. Sotakoneilla lentely tuhoaa ilmakehää merkittävästi.

Liiton yhteiskuntavaikuttamista pitäisi kaiken kaikkiaan terästä.

Urakkatyöstä apuja palkkakehitykseen

Tärkein kysymys on kuitenkin palkkataso.

– Olen aina sanonut, että työmiehelle palkka on pääasia. Silä eletään ja siitä pitää puhua mestarille joka päivä.

Urakkatyön laajentaminen on hyvä tapa nostaa rakentajien ansioita. Liiton on panostettava urakanlaskennan ja -hallinnan koulutukseen.

Eläkeläisten verotus on asia, jonka eteen liiton pitäisi tehdä työtä.

– Ay-liike on ollut rakentamassa suomalaista hyvinvointia. Jos eläkkeitä ei voi korottaa, veroja pystyy alentamaan. Se tulisi saman tien yhteiskunnalle takaisin ostovoiman kautta.

– Nuoriso pitää saada ymmärtämään, että eläkkeistä ja muista etuisuuksista pitää tapella silloin, kun on töissä ja voimissaan. Sitten kun on eläkkeellä, se on myöhäistä.

Julkilausuma:

Rakentajien työssäjaksamista parannettava

RAKENNUSALAN työntekijät joutuvat lopettamaan terveydellisistä syistä työnteon keskimäärin 58 -vuotiaana. Tilanne ei ole muuttunut viime vuosikymmeninä. Suomen eläkejärjestelmä kuitenkin edellyttää työskentelemistä entistä pitempään.

Eläkeuudistusta valmisteltaessa puhuttiin paljon toimenpiteistä, joilla

tuetaan ikääntyvien ihmisten työssä jaksamista. Lain voimaan tulon jälkeen puheet loppuivat. Teot eivät ennättäneet koskaan alkaakaan.

Rakennusteollisuudessa on paljon työvaiheita, joissa koneilla voitaisiin korvata raskasta ihmistyötä. Materiaalien nostamiseen ja kuljettamiseen on kehitetty edullisia ja käyttökelpoisia

laitteita, esimerkiksi työmaahissejä. Tekniikan hyödyntämisessä kuitenkin jatkuvasti pihistellään. Välittömin kustannusperustein raskaimpia työvaiheita teetetään edelleen ihmisillä koneiden sijasta. Työn tuottavuus ei näin kuitenkaan kasva.

Työntekijöiden fyysisen kuormituksen vähentäminen on jätetty työnanta-

jien hyvän tahdon varaan, eikä juuri mitään tapahdu. Asiantilaa voidaan parantaa vain velvoittavalla lainsäädännöllä. Työturvallisuuslainsäädäntöön on pikaisesti lisättävä työnantajille vastuuta työntekijöiden työssä jaksamisesta. On kiellettävä säästösyistä tapahtuva työntekijöiden käyttö tavaroita rahtaavina kuormamuuleina. ■

Pentti Nurminen oli liittokokouksen vanhin osanottaja. Kuva: Kimmo Brandt.

Liiton veteraanilomia ei pidä vähentää, ne eivät Nurminen mukaan ole edes ongelma liiton talouden kannalta.

Uuden sairausvakuutuksen perustaminen on hyvä idea. Nurmisella on omalta työuraltaan kokemusta siitä kuinka hankalaa työterveydenhuollon järjestäminen voi olla työnantajalle.

– Jouduin pikkufirman isännältä vaatimaan moneen kertaan työterveydenhuoltoon pääsyä.

Lopulta Nurminen sai hommata lääkärintarkastuksen itse. Vaatiminen kannatti, sillä Nurmisella todettiin silmäpohjan ikärappeuma, mikä saatiin ajoissa hoidettua laserleikkauksella kuntoon. ■

Rakennusliiton 24. liittokokous

Latvian rakentajille yleissitova työehtosopimus

Teksti: Johanna Hellsten
Kuvat: Kimmo Brandt

Yksi liittokokouksen kiinnostavimmista kansainvälisistä vieraista oli Latvian rakennusliiton Latvijas Būvniecības nozares arodbiedrība (LBNA) varapuheenjohtaja **Mārtiņš Dunsķis**. Latviassa on eletty viime vuosina jännittäviä aikoja, joiden kulminaationa voidaan pitää sitä, että liitto sai neuvoteltua rakentajille alan ensimmäisen yleissitovan työehtosopimuksen. Se tuli voimaan 3.5.2019.

Latviassa yleissitovia työehtosopimuksia ei yksityisellä sektorilla ole. Julkisen sektorin työntekijöistä sellainen on rautateilla sekä terveydenhuollossa.

– 3 vuotta sitten aloitimme neuvottelut työnantajapuolen kanssa yleissitovasta työehtosopimuksesta. Alusta asti oli selvää, että alalle on saatava korkeampi minimipalkka, kuin se 430 euroa, joka on maan minimipalkka tällä hetkellä, Dunsķis kertoo.

Dunsķisinkin mukaan tässä asiassa ei ollut ongelmaa edes työnantajapuolella. Myös siellä oltiin sitä mieltä, että minimipalkan pitää olla korkeampi. Rakennusalaa on vaivannut pula työntekijöistä.

– Latvialaisia rakentajia on lähtenyt paljon töihin muihin maihin. Nyt kun maassa on ollut rakennusalalla buumi, heidät pitäisi saada palaamaan.

Pitkä tie sopimukseen

Jotta yleissitova työehtosopimus saatiin toteutumaan, siihen tarvittiin yli 300 työnantajayrityksen nimikirjoitusta ja iso tukku tilastoja. Latviassa yleissitovuutta hakiessa 50 prosenttia alan työntekijöistä on työskenneltävä järjestäytyneissä yrityksissä tai että järjestäytyneet yritykset muodostavat yli 15 prosenttia alan taloudellisesta arvosta.

– Työministeriö auttoi meitä näiden tietojen keräämisessä. Se auttoi toisessakin asiassa; mikäli rakennusalan yritys haluaa olla mukana yrityskisterissä, sen on maksettava vuosittain tietty summa rahaa. Saimme neuvoteltua tähän summaan alennuksen niille yrityksille, jotka allekirjoit-

Mārtiņš Dunsķis toi Latvian liiton terveiset liittokokousvieraille.

tavat työehtosopimuksen, Dunsķis kertoo.

Uusi sopimus vaikuttaa myös julkisten hankintojen pisteytykseen.

– Julkisissa hankinnoissa erilaisista asioista saa pisteitä. Niiden painotukset tulevat monimutkaisesta algoritmista. Nyt yleissitovan työehtosopimuksen piiriin kuuluva yritys saa siitä lisäpisteitä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi niiden kokonaispistemäärään.

Tässä vaiheessa kaiken olisi luullut olevan selvää. Luulo oli turha. Suurimmaksi kompastuskiveksi muodostui kiista ylityökorvauksista.

– Latviassa ylityökorvaus on aina 100 prosenttia. Yleissitovassa työehtosopimuksessa voidaan kuitenkin sopia toisin, eli korvaus voi olla vain 50 prosenttia. Laskimme tarkkaan, kuinka tämä vaikuttaisi meidän jäseniimme. Rakennusalalla ei keskimäärin työskennellä niin montaa tuntia kuukaudessa, että ylityökorvaus vaikuttaisi. Löysimme 35 000 rakennusalalla työskentelevän ihmisen joukosta 33 henkilöä, joiden palkkaan tämä vaikuttaisi negatiivisesti, Dunsķis kertoo.

– Tämä oli valinta, joka meidän oli tehtävä. Yli 30 000 ihmisen palkka nousi.

Kiista oli jumittaa uudistuksen parlamenttiin. Oppositiossa oltiin sitä mieltä, että sopimus polkisi työntekijöiden oikeuksia ylityökorvauskysymyksessä. Puhuttiin perustuslain samapalkkaisuusperiaatteen rikkomisesta. Myös Latvian oikeusasiamies piti pykälää ongelmallisena. Parlamentin vaihduttua asia lähti eteneämään ja yleissitova työehtosopimus julkistettiin 3.5.2019.

– Meillä on käytössä 6 kuukauden siirtymäaika. Se antaa yrityksille aikaa toteuttaa vaadittavat muutokset rauhassa, Dunsķis sanoo.

Nyt rakennusalan kuukausipalkka Latviassa on 780 euroa. Lisäksi sopimuksessa on bonusmaksu niille, joilla on todennettu tutkinto ammattikoulusta. Sen mukana kuukausipalkka nousee 819 euroon.

Liittoihin suhtaudutaan vielä varauksella

– Vaikka tilanne on hiukan parantunut, moni katsoo vielä liittoja pahalla. Siihen vaikuttaa maamme neuvos-

tohistoria. Moni ajattelee, että liitto ei ole minua varten. Vanhoihin liittoihin liittyi vahva mielikuva lähinnä kylpylälomista ja kun me emme niitä tarjoa, heitä ei kiinnosta. Ne, jotka ovat seuranneet vahvojen liittojen toimintaa pohjoismaissa eivät usko, että me pystymme tekemään mitään, kun olemme vielä niin pieni, Dunsķis toteaa.

Liitto todella on vielä pieni. Sillä on 550 jäsentä, jotka työskentelevät rakennustyömailla tai tuoteteollisuuden palveluksessa.

– Tulevaisuudessa tärkeintä on jäsenhankinnan lisäksi aktivoida niitä jäseniä, jotka meillä jo on. Tarvitsemme parempaa organisoitua.

Toinen liiton tärkeä tehtävä on valmistautua seuraaviin neuvotteluihin, jotka käydään vuonna 2025.

– Meidän pitää siinä vaiheessa kyetä vielä parempaan argumentointiin kuin nyt. Työnantajien kanssa on muodostettu komitea, jossa istuu 4 henkilöä kummaltakin puolelta. Tämä komitea hoitaa tästä lähin neuvottelut.

Kolmas olennainen asia on maahanmuutto.

– Latvia on ollut tähän asti työvoimaa lähettävä maa. Nyt olemme myös työvoiman vastaanottajamaa. Rakennusala on kasvanut hurjasti vuoden aikana ja työvoimasta on ollut pulaa. Sitä on tullut paljon EU:n ulkopuolelta. Eriytisesti Valko-Venäjältä ja Ukrainasta.

Huolenaihe on siinä, että ulkomaiset työntekijät tulevat töihin pienemmällä palkalla. Tällä hetkellä 19 prosenttia rakennuksilla työskentelevistä tulee kolmansista maista.

– En ole muukalaispelkoinen, mutta sehän on sosiaalista dumpausta. Jos kyseessä olisivat vain yksittäiset yritykset, se ei olisi suuri ongelma. Mutta nyt se on alkanut jo vaikuttaa nuoriin, jotka mieltivät opiskelupaikkaa. Rakennusala ei kiinnosta, kun siitä ajatellaan, ettei se ole tarkoitettu latvialaisille.

Epätoivoiset ihmiset myös tekevät epätoivoisia tekoja. Kun Latvian työvoimaviranomaiset tekivät yllätystarkastuksen eräälle työmaalle, karkasivat laittomat työntekijät työmaalta 2 talon väliin viritettyä köysirataa pitkin.

– Tällainen luo epäterveen työmarkkinan, Dunsķis toteaa. ■

Menettelytapavaliokunta sai välillä visaisia pulmia pohdittavakseen.

Rakennusliiton liittokokous-videokisan viisi kovinta. Kilpailun voitti Salla-Maarit Tarvainen.

Vaikuttajat kukitettiin

VAIKUTTAJAKOULUTUKSEN ryhmien 2017 ja 2018 osallistujien todistukset jaettiin lauantaina liittokokouksessa.

Vuoden koulutuksen tavoitteena on vahvistaa rakennusliittolaisten luottamushenkilöiden työelämä- ja yhteiskuntatietoutta sekä kehittää edunvalvontaa. Koulutus vahvistaa vuo-

rovaikutus- ja esiintymistaitoja.

Vaikuttajat tutustuvat liitossa toimimiseen, työelämän ilmiöihin sekä rakentamisen rooliin yhteiskunnassa sekä kansainväliseen ammattiyhdistystoimintaan.

Rakennusliitto onnittelee kaikkia Vaikuttajakoulutuksen ansiokkaasti suorittaneita!

Rakentaja kysyy

1. Kuinka mones liittokokous tämä on sinulle?
2. Mikä on mielestäsi Rakennusliiton tärkein asia seuraavan neljän vuoden aikana?

Martti Juonoja, Turku

1. Tämä on ensimmäinen liittokokoukseni. Pääsin viime tingassa varasijalta mukaan.
2. Liitolle kaikkein tärkeintä on jäsenhankinta ja järjestäytymisasteen nosto.

Salla-Maarit Tarvainen, Kuopio

1. Olen ensimmäistä kertaa mukana.
2. Kuten liittokokouksen sloganikin sanoo, Työtä ja turvaa. Ihmisten turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia pitää vahvistaa. Se ei lähde lakipykälästä, vaan sitä, miten kohtelemme toisiamme. Toimitsijat voisivat työmaakäynneillä puhua enemmän kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Meidän pitäisi olla kivoja toisillemme. Jokaisen pitäisi edes tervehtiä työkavereita töissä aamulla.

Mika Yli-Suvanto, Oulu

1. Ekakertalainen olen minäkin.
2. Tärkeimpiä asioita ovat jäsenhankinta ja erityisesti se, että jäsenistä pidetään kiinni siinä vaiheessa, kun he valmistuvat toisen asteen opinnoista. Kun katsoo jäsenten ikäjakaumaa, näyttää tilanne huolestuttavalta nuorten aikuisten kohdalla. Siinä vaiheessa ihmisille alkaa tulla perhettä, ja voi olla vaikea irrottautua tapahtumiin. Siksi olisi hyvä, että liiton tapahtumista useammat olisivat sellaisia, että sinne voisi ottaa koko perheen mukaan. Hyvä esimerkki tästä oli järjestämämme tapahtuma Oulun Superparkissa. Saimme parisen sataa osanottajaa, kun ihmiset pääsivät mukaan koko perheen voimin.

Susanna Turkulainen, Helsinki

1. Kolmas.
2. Liittokokouksessa esitelty vakuutuskeskonsepti on erittäin hyvä ajatus. Toivon, että se toteutuu mahdollisimman pian.

Markku Rintala, Piikkiö

1. Kolmannet.
2. Liiton läsnäolo ja esillä olo. On tuotava ne asiat esille, mitä olemme saaneet Rakennusliitossa aikaiseksi. Nuorissa on voimaa ja he ottivat omaa linjaa puheenvuoroissaan. Nuorille on saatava tietoa siitä, mitä edelliset sukupolvet ovat tehneet yhteiskunnan eteen.

Lasse Smedlund, Sundom

1. Kolmatta kertaa.
2. Jäsenmäärän vähenemiseen, vaikka se onkin jo vähän taittunut. Onko jäsenmaksun taso ratkaiseva tekijä? Nuorisoa pitää kosiskella rohkeammin mukaan liiton toimintaan. Nähdäänkö Rakennusliitto vieläkin niin punaisena, että sitä pelätään? ■

Rakennusliiton 24. liittokokous

Lauri Tähkän lämminhenkinen esiintyminen ja yleisön kanssa naljailu pohjojalaasittain sai aikaan kovaääniset aplodit.

Liittokokous on myös viihteen juhlaa

Teksti: Johanna Hellsten
Kuvat: Kimmo Brandt

Rakennusliiton liittokokous ei ole pelkkää kokoustamista, vaan viihteellä on aina ollut tärkeä sija yhteishengen luojana. Tänäkin vuonna perinteistä ei poikettu ja lavalle nousi erilaisia artisteja jokaiseen makuun.

Kokouksen avajaisten tuikkiva tähti oli **Lauri Tähkä**. Hän esiintyi kahdestaan kitaristi **Jaakko "Pastori" Kääriäisen** kanssa. Tähkä aloitti yleisön hurmaamisen kertomalla olleensa itsekin joskus kattotehtaalla töissä. Artisti myös muutti laulunsa *Pojat on poikia* sanoja yleisölle sopiviksi: "Pojat on rakentajia, pojat on liiton miehiä". Aplodit olivat esityk-

sen lopussa luonnollisesti korvia huumavat.

Tilaisuuden yllätysesiiintyjänä säväytti tällä kertaa Rakennusliiton väistyvä varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas**. Musiikkimiehenäkin tunnettu lakimies esiintyi viulun kanssa säestäjä **Reino Bäckströmin** kanssa.

Reino Bäckström säesti liittokokouksen aikana myös molempia poikiaan, oopperalaulaja **Petri Bäckströmiä** ja baritoni, näyttelijä, ohjaaja **Jouni Bäckströmiä**.

Iltajuhlan ensimmäisenä esiintyjänä lavalle nousi räppäri **Lalli Mustakallio** eli Talonpoika Lalli. Mustakallion on muusikon lisäksi putkimies ja Rakennusliiton omia jäseniä. Hänen haastattelunsa on tässä lehdessä sivuilla 2–3.

Juhlapäivällisen jälkeen tanssitaitoisista piti huolen tangokuningatar **Saija Tuupanen** eXmiehet-bändin kanssa. ■

Oopperalaulaja Petri Bäckström esittää italialaista klassikkoa, *O Sole Mio*.

Puheenjohtaja Matti Harjuniemi, ex-puheenjohtaja Pekka Hynönen sekä kansanedustaja Matti Semi nauttivat juhlaillallisesta.

Rakennusliiton ex-varapuheenjohtaja Kyösti Suokas viuluvirtuoosina.

Jouni Bäckström esiintyi vieraille sunnuntaina.

Talonpoika Lallin soundit saivat Timo Hautamäen breikkaamaan.

Talonpoika Lalli kertoo, miten se on.

Kesälomien kynnyksellä

Kesälomakausi alkoi toukokuun toisena päivänä ja päättyy syyskuun lopussa. Muistin virkistykseksi muutama huomio vuosilomia koskien.

Kimmo Palonen, varapuheenjohtaja

Loman kertyminen

Vuosilomaa kertyy työsuhteen pituudesta riippuen 2 tai 2,5 päivää sellaiselta kuukaudelta, jolta työntekijälle on kertynyt 14 työpäivää tai työssäolon veroista päivää.

Tyhjentävä luettelo työssäolon veroisista päivistä löytyy vuosilomalain 2 luvun 7 §:stä. Jos työsuhde on lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä (31.3) kestänyt yhden vuoden tai pidempään, kertyy lomaa 2,5 päivää kuukautta kohti. Lyhemmissä työsuhteissa lomaa kertyy 2 päivää kuukaudessa.

Loman ajankohta

Työnantaja päättää loman ajankohdasta kuultuaan ensin työntekijän toiveen. Loman ajankohta tulee ilmoittaa työntekijälle viimeistään kuukautta ennen loman alkamista. Ellei ilmoittaminen kuukautta ennen ole mahdollista, on se kuitenkin ilmoitettava viimeistään 2 viikkoa ennen loman alkamista.

Työntekijän tulee saada viettää lomaa 24 päivää kesäkautena 2.5–30.9. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työntekijä pitää 12 arkipäivää ylittävän osan lomasta yhdessä tai useammassa jaksossa.

Jos loman antaminen lomakaudella aiheuttaa kausiluontoisessa työssä olennaisia vaikeuksia työnantajan toiminnalle, kesäloma voidaan antaa lomakauden ulkopuolella saman kalenterivuoden aikana.

Mahdollisesti jäljelle jäävä osuus eli 6 päivää, taas varsinaisen lomakauden ulkopuolella eli talvilomana 1.10.–1.5.

Vuosilomapalkka

Vuosilomapalkka on maksettava ennen loman alkamista. Rakennusliiton solmimissa työehtosopimuksissa on tarkemmat määräykset lomapalkkojen muodostumisesta. Lomapalkkojen laskentaperusteissa on sopimusala-kohtaisia eroja.

Sairastuminen ennen lomaa

Mikäli työntekijä sairastuu ennen vuosiloman alkamista, tulee vuosilomaa

työntekijän pyynnöstä siirtää pidettäväksi muuna ajankohtana. Työntekijällä on pyynnöstä oikeus myös loman tai sen osan siirtämiseen, jos tiedetään, että hän joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön.

Sairastuminen loman aikana

Vuosilomalainsäädäntöä on muutettu viime vuosina, koskien sairastumista vuosiloman aikana. Voimassaolevan vuosilomalain mukaan työntekijän oikeuteen saada lomaansa siirrettyksi kohdistuu omavastuupäiviä, kun hän sairastuu vuosiloman jo alettua seuraavasti:

Jos työntekijä on ehtinyt aloittaa vuosilomansa ennen sairastumista, jonka johdosta hänen työkyvyttömytensä jatkuu yhdenjaksoisesti yli seitsemän kalenteripäivää ja hän pyytää ilman aiheutonta viivytystä vuosilomansa siirtämistä, on työnantajalla oikeus katsoa enintään 6 päivää vuosilomasta omavastuupäiviksi, joilta vuosilomaa ei siirretä.

Työaikadirektiivin mukaan työntekijän tulee kuitenkin kaikissa tilan-

teissa saada vähintään 24 vuorokautta vuosilomaa hyväkseen ja tätä määrää on työnantajan kunnioitettava. Sellaiselta henkilöltä, jolle on karttunut vain 24 vuorokautta lomaa, ei omavastuupäiviä voida vähentää.

Työntekijäpuolen asiantuntijat lähtevät siitä, että voimassaoleva vuosilomalaki on omavastuupäivien osalta ristiriidassa EU:n työaikadirektiivin kanssa, eikä omavastuupäivä voisi kesken loman sairastuessa syntyä lainkaan. Asia on kuitenkin monimutkainen juridinen soppa, joka selviää aikanaan, kun työtuomioistuimessa vireillä olevissa riita-asioissa saadaan tuomio.

Varminta loman aikana sairastuessa on jättää asia riitaiseksi eli vaatia loman siirtoa ilman omavastuupäiviä ja jollei työnantaja ei tähän suostu, riitauttaa juttu.

Siirretyn loman ajankohta

Työnantaja määrää myös siirretyn loman ajankohdasta. Tästä voidaan sopia, mutta työnantajan on huolehdittava, että jokainen työntekijä saa lomansa lain mukaan. ■

HIFK:n kannattajat suhtautuvat intohimoisesti seuraansa. He eivät innostuneet sen myymisestä. Kuva: Lehtikuva.

Ehkä paras löytyykin läheltä

Huipputason jalkapallo on menettämässä sielunsa, mutta onneksi meillä on vielä Veikkausliiga.

”Ahneus on voittanut, iso raha on voittanut. Mikä pieni rooli eliittiseuroilla vielä onkin paikallisissa yhteisöissään, jää sen varjoon millaisia globaalisia brändejä ne ovat.”

Näin päätti kirjoituksensa Guardianin toimittaja **Jonathan Wilson**, reflektoidessaan Manchester Cityn 6-0 voittoa Watfordista Englannin FA Cupin loppuottelussa.

Euroopan top5-liigoissa, Englannissa, Espanjassa, Saksassa, Italiassa ja Ranskassa kaikissa kauden 2018 mestarit uusivat tittelinsä myös tänä vuonna. Jättiläiset ovat kasvaneet kansallisten sarjojensa yli, eikä siis ole ihme, että niiden toimijat viihdyttävät itseään ajatuksella Euroopan Superliigasta, sarjasta, jossa kaikkien huippumaiden huippuseurat pelaisivat keskenään. Watfordin kaltaiset seurat eivät olisi tätä hupia häiritsemässä.

Kun paraskaan ei riitä

Toistaiseksi Mestarien liiga on tarjonnut väylän näille eri maiden eliittiseurojen keskinäisille superkohtaamisille. Tämä kevät oli dramaattisuudessaan vielä aivan erityinen. Amsterdamin Ajax yllätti kaikki pudottamalla pudotuspelivaiheessa globaalit jätit Juventuksen ja Real Madridin, ollen lopulta sekuntien päässä finaaliapaikasta. Ajax on jättiläinen kotimaassaan, mutta Euroopan kovimmassa kilpailussa sillä ei pitänyt olla mitään palaa haastaa suurempiaan. Ajaxin pudottama Juventus osti **Cristi-**

ano Ronaldon 105 miljoonalla eurolla, eli Ajaxin koko pelaajabudjettia vastaavalla summalla. Myös finaali pari Liverpool-Tottenham oli virkistävän yllättävä, vaikka aivan lilliputeiksi ei voi kumpaakaan osapuolta väittää.

Yllättäjäseurojen mahdollisuudet kuitenkin kapenevat entisestään, mikäli jotkut Euroopan suurseurojen haaveet menevät läpi. Ne ovat kaavailleet Mestarien liigaan formaattia, joka suosisi niitä ja pienentäisi mahdollisuutta kilpailussa esiintyvien joukkueiden vaihtuvuuteen. Enemmän meille, enemmän ja enemmän, kirkuvat eliittiseurat ja jalkapallopotot, aivan kuten pankkiirit ennen finanssikriisiä. Jalkapallo on tässä touhussa pian rikki, ellei ole sitä jo.

Luomujalkapalloa

Näille modernin jalkapallon lieveilmiöille voi löytää totaalisen vastakohtan kotimaisesta jalkapallosta. Suomessa futiksen rahaongelmat ovat päinvastaisia kuin suuressa maailmassa: Seuroilla on sitä yleensä liian vähän. Jokaisen katsojan jokainen euro on kaivattu ja tarpeellinen. Myös maanläheisyys on eri luokkaa. Katsojat ja media pääsevät lähelle pelaajia ja valmentajia, ja kentällä nähdään muualta tulleiden lisäksi myös paikallisia lupauksia, seurojen omia kasvatteja. Panokset ovat kannattajillakin henkilökohtaisempia, kun otellaan paikallisvastustajaa tai ”niitä ylimielisiä hesalaisia” vastaan. Siinä on paikallisen jalkapallon tarjoama arvo ja vasta-

voima rahalle ja ahneudelle. Luomujalkapalloa kliinistä muovituotetta vastaan.

Hienoa on myös se, että kotoinen Veikkausliiga on tällä hetkellä huipputasainen, todennäköisesti taasisimpia pääsarjoja koko maanosassa. Edes suursuosikki HJK ei ole marssimassa helppoon mestaruuteen, ja putoajakandidaatin ja europelijoukkueen välinen ero on hyvin pieni. Valmennuspuolella on edetty valtavin harppauksin viimeisen vuosikymmenen aikana, ja useimmat seurukset pyrkivät pelaamaan tavalla, joka aidosti kehittää pelaajia. Kansainvälisen urheilun tutkimuskeskuksen mukaan Veikkausliigassa annetaan yhdessä Ranskan liigan kanssa keskimäärin lyhyimpiä syöttöjä Euroopan sarjoista.

Mutta Suomi ei ole jalkapallossakaan muusta maailmasta irrallinen saareke. Helsingin IFK:n jalkapallopuoli myytiin kiinalaiselle liikemiehelle, jonka motivaatio seuraomistajuuteen ainakin Tanskassa vaikutti olevan puhdas liiketoiminta. Jääkö suomalainen seurajalkapallo tässä liikemiespelissä voittajien vai häviäjien puolelle, se jää nähtäväksi. ■

Urheilukalenteri

1.-14.7. Tenniksen Wimbledon.

6.-28.7. Pyöräilyn Tour de France.

Työturvallisuusviikko 2019: Turvallisia elementtinoistoja Turussa

Johanna Hellsten

Rakennusteollisuuden turvallisuusviikkoa vietettiin jälleen toukokuun puolivälissä ympäri Suomea. Turun aikuiskoulutuskeskuksessa järjestettiin elementtien nostotyön turvallisuuteen liittyvä koulutustapahtuma, jonka takapiirina toimivat kolmikannassa Rakennusliitto, Rakennusteollisuus RT sekä Lounais-Suomen Avin työsuojelun vastuualue.

Rakennusliiton Läntisen toiminta-alueen päällikön, **Jouni Ruotsalaisen** mukaan Turun AKK:n kanssa vastaväen tapahtumia on järjestetty jo 1990-luvulta lähtien.

– Näitä järjestetään vuosittain 4. Paikalla on tällä kertaa noin 90 kiinnostunutta. Opiskelijoita sekä luottamushenkilöitä lähialueelta, Ruotsalaisen sanoo.

Tapahtuman aluksi tilaisuudessa kuultiin esitykset Lounais-Suomen

Avin tarkastaja **Esa Laineelta**, asennustyönjohtaja **Mira Heiniseltä** Turun Elementtiasennus Oy:stä sekä Honeywellin putoamissuojausasiantuntija **Jani Kvistiltä**.

Elementtirakentamisen turvallisuus parantunut

Tarkastaja Esa Laineen mukaan näyttäisi siltä, että elementtityön riskialtein vaihe on kuorman purku. Useimmat onnettomuudet tapahtuvat siinä vaiheessa.

– Kiivetään kuorman päälle ilman putoamissuojausta ja kulkutiet ovat puutteelliset. Sitten sieltä tullaan alas. Seuraava, ei yhtä yleinen, mutta sitäkin traagisempi onnettomuustyyppi on elementin kaatuminen asentajan päälle asennusvaiheessa. Tällaiset onnettomuudet ovat johtaneet menetyksiin, Laine toteaa.

Laine muistuttaa, että työturvallisuusmääräykset edellyttävät erittäin laajaa elementtiasennussuunnitelmaa, joka kattaa elementtien koko

matkan tehtaalta kuljetuksineen, purkuun ja asennukseen saakka.

– Kun suunnittelu on tehty hyvin ja työ toteutetaan suunnitelman mukaisesti loppuun asti, on tilanne hyvä.

Laineen mukaan olemassa olevissa suunnitelmissa on harvoin sisällöllisiä puutteita. Sen sijaan koko suunnitelma saattaa puuttua tai sitä ei ole annettu asennusryhmän käyttöön.

– Pitäisi muistaa, että erityisesti betonielementtirakentamisessa liikuttavat massat ovat armottomia. Yksi elementti voi painaa 14 tonnia. Tosin ei sillä paljon eroa ole, painaako ele-

mentti tonnin vai 14, jos sen alle jää, Laine sanoo.

Elementtityön turvallisuus on kuitenkin selvästi parantunut viime vuosina, mikä käy ilmi Etelä-Suomen Avin kokoamasta valtakunnallisesta tarkastusaineistosta.

– Laiminlyöntejä esiintyy silti edelleen. Esimerkiksi purkupaikkaa ja sen turvallisuutta ei ole huomioitu kunnolla. Onnettomuuksiin liittyy harvoin mitään mekaanisen laitteen rikkoutumista, vaan yleensä kyseessä on aina inhimilliset tekijät; tietämättömyys, asenne tai kiire. Elementtirakentamisessa näyttäisi usein olevan kiire, sillä sen hintalappu on korkea. Yhdellä tarkastuksellani elementtejä odotettiin ensin puoleen päivään asti työmaalla ja sitten niitä piti purkaa ja asentaa hirveällä kiireellä, Laine toteaa.

Suunnittelu huolella

Elementtinoistojen turvallisuuden taakeena on siis huolellinen suunnittelu.

– Asennussuunnittelun on oltava kunnossa. Työnjohtaja ja vastava suunnittelija tekevät sen. Suunnitelmasta on käytävä ilmi tiedot kohteesta, minkälaisia elementtejä sinne on tulossa, minkälaisia nostoapuvälineitä tarvitaan, miten kuormien tuenoista huolehditaan ja miten kuormat puretaan, asennustyönjohtaja **Mira Heinonen** Turun Elementtiasennus Oy:stä sanoo.

Nostot, asennus ja asennusjärjestelyt on oltava selvillä alusta asti.

– Työturvallisuussuunnitelma kuuluu myös osaksi asennussuunnitel-

Kommunikointi nosturiin on tärkeä osa purkutyötä.

Elementtien purkupaikan turvallisuuteen pitää kiinnittää huomiota.

maa, samoin erillinen nostosuunnitelma, Heinonen muistuttaa.

Nostosuunnitelmaan vaikuttavat muun muassa taakan paino, muoto, nostoasento sekä painopiste.

Heinonen muistuttaa myös viestinnän merkityksestä elementtinos-toissa.

– On päätettävä, viestitäänkö käsi-merkeillä, huudoilla vai radiopuhelimilla. Telepaattinen viestintä ei riitä, vaikka sitä aina kokeillaankin, Heinonen vitsailee.

Tärkeää on myös nostoalueen kunnollinen rajaaminen niin, että ihmiset eivät pääse kävelemään taakan alta.

– ”Pysy poissa tieltä” on yksi tärkeimmistä neuvoista elementtinos-toissa, toinen neuvo on rauhallisuuden säilyttäminen.

Nostot suunnitelman mukaan

Kun elementtien nostoaika on käsillä, työ suoritetaan suunnitelman mukaan. Mikäli elementtejä on paljon, on hyvä valmistella kyseinen ontelopäivä etukäteen.

– Tilataan kuormat ja varmistetaan, ettei silloin ole muuta liikennettä työmaalle. Parasta on päästä purkamaan suoraan kuormasta. Työaikaisten tuntuojen on oltava kunnossa ennen asennuksen alkua, Heinonen sanoo.

Ennen nostoja tarkistetaan kuvista, missä järjestyksessä ja miten päin elementit nostetaan ja varmistetaan, että

paikalla on yksi henkilö per elementin päälle. Myös välineet tarkistetaan. Purkupaikan olisi hyvä olla kiinteä, koska siten turvallisuus on helpompi varmistaa.

– Paikalle pitäisi olla mahdollisimman helppo ajaa ja alustan olisi oltava tasainen. Putoamissuojauksen varmistetaan tilan mahdollisuudet huomioiden. Auton ympärille koottavat telineet olisivat paras vaihtoehto, mutta se ei aina ole mahdollista, Heinonen toteaa.

Heinonen heittääkin haasteen rakentajille tilanteessa, jossa telineille ei ole tilaa.

– Tähän ei oikein ole absoluuttisen hyvää ratkaisua. Jos auton ympärillä ei ole tilaa molemmin puolin, kaikki turvalliset ehdotukset ovat tervetulleita.

Varsinainen nostonäyttö järjestetään Tiilerin kentällä Turun AKK:n vieressä. Kenttää on viime aikoina käytetty muihinkin työturvallisuuskäytöksiin.

– Olemme pyörilleet täällä ajatusta, että mitä jos Rakennusliitto lähtisi rakentamaan tänne yhteistyökumppaneiden kanssa korjausrakentamisen työturvallisuuspuistoa? Suomen muut turvallisuuspuistot keskittyvät uudisrakentamiseen. Korjausrakentamiseen kaivattaisiin sellaista, sillä siinä työssä on omanlaisensa työturvallisuusriskit, NCC:n aluetuotetu Tommi Helminen pohtii. ■

”Työturvallisuudessa vielä paljon kehitettävää”

YIT:N tuore Turun aluetuotetu Tommi Helminen on toiminut pitkään työmaatason tuotetuvaltuutettuna.

– Olen huomannut, että työturvallisuudessa on vielä paljon kehitettävää. Esimerkiksi työturvallisuuden mittaamisessa olisi tekemistä. Kun TR-mittarit kiristyvät ja tulee uusia määräyksiä, pitää työntekijöiden olosuhteet saada niiden mukaisiksi, Helminen toteaa.

Helminen oman kokemuksen mukaan yksi työmaiden ongelmakohta on edelleen pöly. Sen hallinta vaatii vielä työtä. Toinen epäkohta ovat työmaalla käytettävät kemikaalit. Työntekijöille ei usein anneta niiden käyttöön ja niiltä suojautumiseen kunnollisia ohjeita.

Helminen kertoo, että hän joutuu usein puuttumaan putoamissuojaukseen.

– Ihmisillä on usein valheellinen turvallisuudentunne, vaikka putoamissuojausta ei välttämättä aina käytetä oikein. Turvallisuusvälineissä on

Tommi Helminen toivoo, että TR-mittareita kehitettäisiin eteenpäin.

paljon eri valmistajia eivätkä kaikkien tuotteet sovi keskenään yhteen, Helminen muistuttaa.

Alamiestyöskentely vaihtelee edelleen paljon työmaalta toiselle. Joillakin työmailla on aina koulutettu alamiemies, toisilla ei.

– Alamiestä pitäisi saada jokaiselle työmaalle. Kun on osaava kaveri, se homma vaan toimii.

Helminen kehuu Turun tapahtumaa ”hyvinkin asialliseksi”.

– Hyviä luentoja turvallisuudesta, mutta kysymys onkin, miten se tieto siirtyy eteenpäin työmailla? Joillakin se siirtyy hyvin, toisilla huonosti, hän sanoo. ■

Kun teet töitä kotitalouksille, käytä Palkkaus.fi-palvelua!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Työntekijälle ilmainen palvelu
- TES-erät, kulut ja km-korvaukset
- Palvelumaksun maksaa työnantaja

Rakennusliitto
palkkaus.fi

WWW.PALKKAUS.FI

Johanna Elonen (vas.), Janne Hokkanen, Matti Kiiskinen ja Kim Kaskiaro keskustelivat paneelissa työmaiden turvallisuudesta.

Onko työtaturma pakollinen virhe?

Viisaat kypärät yhteen -seminaarissa etsittiin taas keinoja vähentää työtaturmia.

Jukka Nissinen

Työterveyslaitoksen tutkimusinsinööri **Henriikka Kannisto** kollegoineen on ihmetellyt, kuinka työtaturmat kuitataan inhimillisinä virheinä. Toimintaohje tapaturman jälkeen kuuluu: olkaa jatkossa huoleellisempia. Ohjeella ei ole ollut kummoistakaan vaikutusta, sillä rakennusalalla on sattunut valtava määrä onnettomuuksia sen jälkeenkin. Tilastojen mukaan 85–90 prosenttia tapaturmista selitetään inhimillisellä virheellä.

– Olemme tutkineet Työterveyslaitoksella, mitä ihmisen toiminnan taustalla on. Miksi me päädyimme tapaturmaan ja milloin me onnistumme sen välttämään, Kannisto kertoi Rakennusteollisuuden turvallisuusviikon ohjelmaan kuuluneessa Viisaat kypärät yhteen -seminaarissa.

Kanniston mukaan asenteesta puhuminen johtaa harhaan.

– Aika harva työntekijä lähtee töihin sen ajatuksen kanssa, että tänään

joudun tapaturmaan tai posautan meidän tehtaamme. Ihmisillä on halu onnistua työssään.

Rakentamisessa pitäisi miettiä jo arkkitehti- ja rakennesuunnitteluvaiheessa, miten kohde rakennetaan turvallisesti. Tällä hetkellä suunnittelijoiden näkemysten toteuttaminen jää täysin työmaan vastuulle.

Kannisto käsittelee työntekoon liittyviä inhimillisiä tekijöitä huomattavasti totuttua laajemmin.

– Kyse ei ole pelkästään huolimattomuudesta tai tarkkaavaisuudesta. Inhimillisiin tekijöihin kuuluvat kaikki asiat, jotka vaikuttavat onnistumiseen tai pieleen menemiseen.

Onnettomuus on merkki siitä, että kokonaisuudessa on jotain pielessä. Rakennustyömaalla merkittävin tekijä ovat erilaiset häiriöt. Työ keskeytyy koko ajan toisten työvaiheiden takia, on meteliä, liukkautta ja pölyä.

– Me olemme hyviä arvioimaan fyysisiä rajoitteita. Ihmisellä on vain 2 kättä. Ne eivät lisäänty, vaikka kuinka harjoittelisi. Ihmisen pään sisällä on samanlainen tilanne, me emme

vain osaa suunnitella töitä niin, että ne päänsisäiset kädet riittäisivät kaikkien tehtävien suorittamiseen.

Sellaista ihmistä ei olekaan, joka ei tekisi virheitä. Virheitä tulee vielä varmemmin, kun tarkkaavaisuutta kuormitetaan liikaa. Toinen tärkeä tekijä on tarkkaavaisuuden suuntaaminen omaan työhön, jolloin muut ympäristön tapahtumat saattavat jäädä huomaamatta.

Virheitä tulee, kun tarkkaavaisuutta kuormitetaan liikaa.

– Ihmisen aivot on tehty niin, että ne keskittyvät yhteen tehtävään kerrallaan, Kannisto muistutti.

Havainnointikyky on myös aina rajallista. Kanniston mukaan työpäivän aikana jopa 45 minuutin ajalta ei jää mitään näkömuistiin silmänliikkeiden tai -räpäytysten takia. Huomiokyky heikkenee lisää väsymyksen takia.

– Orientaatioreaktiossa ihmisen huomio kiinnittyy esimerkiksi takaa kuuluvaan älämölöön. Me emme voi sille reaktiolle mitään. Puhe, etenkin jos oma nimi mainitaan, ja liikkuvat kohteet nappaavat meidän huomiomme. Tämä on perua ajoilta, jolloin ihminen asui savannilla. Oli hyödyllistä, että kiinnitimme huomiota heinikon rapinoiniin, Kannisto kuvaili.

Ihminen ei pysty tekemään kunnonla montaa tehtävää yhtä aikaa. Älypuhelimien selailu ei paranna tilannetta millään lailla. Kannisto vertaa keskittymistä säädettävään taskulamppuun.

– Me voimme katsella laajaa aluetta himmeällä valokeilalla tai kirkkaalla säteellä pientä yksityiskohtaa. Tarkassa kohdistuksessa kaikki muu jää pimentoon. Multitaskaaminen on taskulampulla sohimista ja virheille altista.

Työtaturmat ovat työmaiden arkea

Mistä on turvalliset työmaat tehty -paneelikeskustelussa Talonrakennusteollisuus ry:n toimitusjohtaja **Kim**

Tutkija Henriikka Kannisto muistutti, että ihmisen aivot on rakennettu niin, että ne tekevät hyvin vain yhden tehtävän kerrallaan.

- Työsuojeluviranomaisen näkökulmasta tulee mieleen vanha brittisarja *Kahden kerroksen väkeä*, Länsi- ja Sisä-Suomen Avin ylitarkastaja **Janne Hokkanen** kiteytti.

Järjestäytyneet isot yritykset ovat tehneet paljon työturvallisuuden eteen. Mitä alemmaksi aliurakointiketjussa mennään, sitä enemmän on ongelmia pelkästään lainsäädännön noudattamisessa.

- Vieläkin on asenne, että rapatessa roiskuu ja välinpitämättömyyttä riittää, Rakennusliiton toimitsija **Johanna Elonen** komppasi.

Seminaarissa jaettiin valtakunnallisen Turvallisuus alkaa minusta -kilpailun vuoden 2018 pääpalkinto, joka meni NCC:n Asunto Oy Vantaan Asteria -työmaalle. Loppuvaiheen rakennustyömaalla TR-luku nousi peräti 100 pisteeseen. ■

Kaskiari totesi, että rakennusalalla on vieläkin kulttuuri, joka hyväksyy tietyn määrän työtapaturmia.

- Eteenpäin on menty, mutta haasteita on vielä jäljellä, Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry:n kehityspäällikkö **Matti Kiiskinen** jatkoi.

Rakennustyömaiden ja -ketjujen pirstoutuminen on tuonut Kiiskisen mukaan myös lisäongelmia rakentamisen suunnitteluun.

Saako ensi syksynä linkkunosturia käyttää ilman pätevyystodistusta?

AVIN ylitarkastaja **Harri Patrikainen** pudotti pienoisen uutispommin Työvälineasetuksen muutokset -seminariesitelmässään. Mikäli **Juha Sipilän** (kesk.) hallitus ei olisi kaatunut, elokuussa olisi saanut työmailla käyttää alle 25 tonnimetrisiä linkkunostureita ilman nykyisiä pätevyysvaatimuksia. Jatkossa riittäisi työnantajan kirjallisen lupa.

Toukokuun puolivälissä Viisaat kypärät yhteen -seminaarissa puhunut Patrikainen uskoi, että tuleva hallitus hyväksyy asetusmuutoksen sellaisenaan. Muutosta perustellaan sillä, että nykyisin erilaisia liikuteltavia nostimia ja kurottajia saa käyttää ilman minkäänlaisia pätevyysvaatimuksia.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa mukana ollut SAK vastusti asetuksen muutosta. Tämä oli myös Rakennusliiton kanta. Asia eteni työnantajien ja viranomaisten myötävaikutuksella.

- Minua harmittaa se, että työturvallisuutta vähätellään silloin, kun otetaan käyttöön uutta tekniikkaa. Uusien nostovälineiden käyttöönotto olisi turvallisempaa huomioimalla jo voimassa olevat ajopätevydet. Niiden kanssa katsottaisiin, miten hommat alkaisivat luistaa, SAK:n kantaa valmistellut Rakennusliiton

työsuojelusihteeri **Tapio Jääskeläinen** toteaa.

- 25 tonnimetrin torninosturin nokassa voi olla tonnin painoinen taakka 25 metrin päässä nosturin rungosta. Taakalla voi olla suuri tuulipinta. Sellaisen noston hallinta ei onnistu amatööritiltä.

Viranomaiset vetoavat siihen, että nykyinen 3-6 kuukauden mittainen pätevyyskoulutus on liian raskas. Jääskeläisen mukaan viranomaisilla on harhainen käsitys koulutusaikojen pituuksista.

- Tutkintojärjestelmässä tehdään jokaiselle yksilöllinen koulutussuunnitelma. Todellisuudessa opetusajat ovat 1-3 kuukautta, jonka jälkeen opiskelija pääsee antamaan näyttötutkinnon.

Rakennusliiton kanta on, että torninosturikuljettajan ajopätevydet tulee säilyttää ennallaan ja alamiehille sekä niin sanotuille taakankiinnittäjälle olisi saatava asiallinen pätevyyskoulutus, joka tunnustetaan ammattitutkinnon osana.

- Nostojen koneistaminen sinänsä on hyvä asia. Mitä enemmän saamme nostokalustoa työmaille, sitä vähemmän käsintehtäviä nostoja tarvitsee tehdä ja terveempinä päästään työstä kotiin, Jääskeläinen muistuttaa. ■

Kesäetu* liittoasiakkaille!

* Kesäetu bensiinistä ja dieselöljystä on liittokorteilla 2,5 snt/l (norm. 2,1 snt/l). Kesäetu on voimassa 1.6.-31.7.2019 Teboil-huoltamoilla ja -automaateilla lukuun ottamatta Teboil Express- automaattiasemia. Lisätiedot teboil.fi/liitto

Lasten lounas alle 7-vuotiaalle noutopöydästä

Voimassa 15.8.2019 asti

TEBOIL
huoltaa autoja ja ihmisiä

Muurari Pertti Torvinen sanoo, että kun työmaalla vallitsee peruskunnioitus muita kohtaan, kaikki onnistuu. – Hyvä työpäivä lähtee siitä, että toivotaan hyvää huomenta. Se on tosi tärkeää.

Asunto-osakeyhtiö Aallon julkisivumuuraukset ovat Pertti Torvisen ja hänen veljensä käsialaa.

Kun käyttää järkeä, tulee hyvää jälkeä

Muurausalan kivenkova ammattilainen kertoo, mitä hienoa työssä on ja toisaalta, miten kaikki haasteet selätetään.

Eeva Vänskä

Pertti Torvinen on alun perin kotoisin Lieksasta, mutta muutti Joensuuhun perhesyistä kauan sitten. Hän on työskennellyt pitkän uran muurausalan ammattilaisena.

– Isä ja isoisäkin olivat muurareita, kai se verenperinnöstä lähti. Muistan, kuinka isän mukana kotiin kantautui työn tuntu: kalkkipölyn tuoksu, joka jäi mieleen. Sitä rakentamisen maailmaa kaipasi, ja pikkuhiljaa 15-vuotiaasta opettelun isän mukana tekemään töitä.

Ensi alkuun tehtävät koostuivat apuhommista, mutta rappauksen, saumausten ja korjausmuurauksen ketjussa pääsi opiskelemaan kaikki muurauksen niksit ja lopulta koko alan, perinteisen käsityöammattin.

– Näissä hommissa on se hienous, että oman työn jäljen näkee heti. Ja

se saattaa säilyä toista sataa vuotta ihmisten katsottavana.

Pitsit ja juomat

Jutuntekohetkellä Torvinen odotti uutta saneeraustyömaata alkavaksi. Työt koostuvat yleensä itsenäisistä työkohteista; pisin yhtämittäinen pesti koko uralla toisen palveluksessa oli vajaan vuoden mittainen. Silloin tehtiin Joensuu Areenaa.

Nykyään Torvinen yrittää pitää työpäivän kahdeksassa tunnissa, kun aiemmin tuli tehtyä pitkää päivää ja enemmän keikkaa.

– Tietysti jos on menossa erityinen työvaihe, esimerkiksi tulisijavalu, sen haluaa saada valmiiksi. Sen mukaan vähän jaetaan työpäivien pituutta.

Vierailimme Joensuun keskustassa Asunto-osakeyhtiö Aallon pihalla ihastelemassa viime vuoden työn jälkeä, Torvisen ja hänen veljensä käsialaa.

Julkisivun valkoiset kivet suorastaan hohtavat auringossa. Sisäpihalla ja portinpielessä tiilet asettuvat kauniiksi kuvioksi.

– Itsekin tykkään tuosta pitsimuurauksesta.

Jos mietit koko uraasi, mikä tapaus on jäänyt mieleesi?

– Kyllä se oli nuorena, kun olin isän mukana Pankakoskella. Siellä sanottiin, että yhtään tiiltä ei laiteta paikoilleen ennen kuin juomat on juotu.

Juomien laatua ei tässä yksilöidä, mutta kerrottakoon, että ne olivat nautittavia.

Käytäntö opettaa

Torvinen uskoo, että perinteinen käsällisyys on paras tapa oppia ammatin salat.

– Sitten voi jotain perustietoja ja -taitoja opiskella oppilaitoksessa. Mutta parhaiten muuraamaan oppii työmaalla, siksi kannatan oppisopimus-

koulutusta. Ja sen jälkeen kannattaa kouluttautua niin pitkälle kuin voi. Silloin on suhteellisen hyvät työnsaanti- ja toimeentulomahdollisuudet.

Torvinen kävi itse Lieksassa ammattikoulun, minkä jälkeen hän on vielä suorittanut ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon.

– Työn peruskuvio on tällä kokemuksella iskostunut mieleen ja käsiin, mutta aina voi oppia jotain uutta. Esimerkiksi materiaalien osalta, muurari miettii aina materiaalin työstettävyyttä.

Sinulla on siis laaja työnkuva?

– Kyllä, lähtökohtaisesti muurarin työnkuvaan kuuluu tiilimuuraukset, uunit, takat, harkkomuuraukset, laatoitukset ja kiviasennukset, joskus jopa pihalla. Tulisijapuolella olisi ollut vielä erikoistumisen varaa tekniseksi muurariksi.

Torvinen kertoo, että julkisivumuuraus on ehdottomasti suurin työlohko kaikista töistä.

– On siinä hieman vaihtelua, joi-
kin vuosina voi painottua joku muu
alue. Tulisija- ja hormimuuraukset
ovat myös iso osa työstä. Talviaikana
laitetaan enemmän laatoituksia.

Tärkein työväline on muurauskau-
ha (jota jotkut kutsuvat lastaksi).

– Kaikki käteen sopivat työkalut,
niin kuin vasara, saumarauta ja sieni,
jotka toimivat käden voimalla, ovat
tärkeitä.

Oikein vai nurin

Useimmiten asiakas kertoo, minkä nä-
köisen lopputuloksen haluaa. Hän voi
myös näyttää kuvaa.

– Jotkut sanovat, että tee sellainen
hyvä. Päätavoitteena on toimivuus.
Osallistun myös usein materiaalilas-
kentaan.

Torvinen kertoo muuraustekni-
kasta:

– Vanha tapa oli tehdä seinää pari-
na niin että toinen oli vasen- ja toinen
oikeakätinen. Samalla langalla muu-
rattaessa kätisyys ratkaisi aloituspään,
ja työ kävi luontevasti.

Käytännössä päivä alkaa massojen
tekemisellä.

– Meillä voi olla käytössä kaksi tai
kolmekin eri laastia. Yksi on venyväm-
pää savista sorttia, toinen kovempaa ja
kolmas tulenkestävää.

– Kyllä sen ammattitaidolla tie-
tää, missä ajassa laasti tulee käytetyk-
si. Tehdään semmoiset annokset, jot-
ka riittävät puolesta tunnista pariin
tuntiin.

Joitakin laasteja pitää käsitellä var-
tin välein, ja toiset saavat seistä päivän.

– Joskus en tee itse laasteja, vaan
annan vaan ohjeet, miten ne tehdään.
Pyrin aina siihen, ettei hukkaa tule.

Tapa iskostui Torvinen käyttöön
noin viisitoista vuotta sitten.

– Eräällä työmaalla ehdotettiin sel-
laista sopimusta, että jos saadaan ma-
teriaalimenekki laskelmien alle, sääs-
tyneestä materiaalista koitunut hyö-
ty jaetaan työntekijöille. Säästöjä saa-
tiinkin, mutta jossain vaiheessa sys-
teemistä luovuttiin.

Muuraaminen on yksi rakennus-
alan raskaimmista ammateista.

– Vaikka yksi kivi ei paljon paina,
niin kun laitat sen yhden kiven 1 500
kertaa päivässä paikoilleen, niin johan
alkaa kropassa tuntua.

Kunto ja järki

Torvinen käy välillä uimassa ja pitää
kuntoa siten yllä.

”Muurausta ei voi
tehdä ilman
lehmän hermoja.”

Pitsimuurauksen taidonnäyte.

– Useammin pitäisi käydä. Isäni
harrasti vakavasti painia, ja hän otti
usein työnkin treenin kannalta. Saat-
toi kantaa apumiehen selässä portai-
ta ylös telineille.

Kuntoon voi itse vaikuttaa, mutta
työolosuhteisiin vain rajallisesti.

– Vetoisuus ja kosteus ovat työ-
tä vaikeuttavia tekijöitä. Työkohteen
suojaaminen on tärkeää paitsi rak-
entamisen lopputuloksen kannalta,
myös työntekijöiden kannalta.

Torvinen tuumaa, että jotain pien-
tä parannettavaa on joka työmaalla.

– Jos heti työpäivän alussa näkee,
että nyt ei sääolosuhteiden kannalta
kannata edetä, niin sitten neuvotel-
laan yhdessä työnantajan kanssa. Jos-
kus päädytään siirtämään työn aloit-
tamista.

Torvinen kannattaa töiden hyvää
suunnittelua.

– Kun miettii alussa järjen kanssa,
miten homma on paras tehdä, silloin
tulee hyvää jälkeä.

Haasteet ja luottamus

Usein työmaalla sattuu ja tapahtuu.
Alun hyvään suunnitelmaan tulee yl-
lättäviä tekijöitä.

– Kiire aikataulu on usein syynä
haasteisiin. Hyvin etenevän suunnit-
telman sijaan joudutaankin ehkä te-
kemään rakennusvaiheita päällekkäin
ja se on vaikeaa. Silloin pitäisi miettiä,
mikä on tärkeintä tehdä ensin, ja pa-
lata suunnitelmaan, jos mahdollista.

Lähtökohtaisesti haasteet on tehty
voitettaviksi.

– Pitäisi aina miettiä, mikä on joh-
tanut hankalaan tilanteeseen ja miten
asia voidaan korjata. Syyllisen hakemi-
nen on ihan turhaa, vaan pitäisi kysyä
miksi näin pääsi tapahtumaan ja hakea
kompromissiratkaisu yhdessä.

Edetään siis pitkäjänteisesti ja hal-
litusti. ■

**Nii joo, välillä tuntuu että
tarttis käyrä vissiin kurssilla.
Oiskohan tolla liitolla jotain
meille luottamusmiehille?**

**No jo vain on! Syksyllä on taas
luottamushenkilöiden perus- ja
jatkokursseja sekä muutakin
hyödyllistä. Katsopa lisää:
rakennusliitto.fi/koulutus**

 Rakennusliitto #RLkoulutus

Petankki-pelissä tarkka käsi, silmä ja maltti ovat valttia.

Lestinheitto on putkimiesten kuninkuuslaji. Hankalan muotoista, noin 1,5 kilogrammaa painavaa lestiä heittäessä tyyli on vapaa.

Tuulenpuuskissa kumisaappaan heittokaan ei ole ihan niin helppoa, kuin voisi kuvitella.

Putkimiehet kisailivat helteessä

Johanna Hellsten

Perinteikkäät talotekniikan retkeilypäivät järjestettiin tänä vuonna Itä-Vantaan Hiekkaharjun urheilukentällä. Kävely, petankki, saappaanheitto ja lentinheitto kisattiin polttavassa helteessä kesäkuun toisena viikonloppuna.

Näitä kisoja on järjestetty ainakin 1960-luvulta lähtien. Nyt on hyvä määrä osanottajia Helsingin putkimiehet ja -eristäjät, osasto 390:n 120-vuotisjuhlan kunniaksi. Illan pöytäjuhlaan on ilmoittautunut 156 osanottajaa ja iso osa taitaa olla täällä ken-

tälläkin, osaston puheenjohtaja **Timo Mikkonen** arvioi.

Talotekniikan retkipäivä järjestetään joka toinen vuosi ja siihen satsataan kunnolla.

Varasimme jo vuosi sitten tämän kentän sekä hotelli Vantaan, jossa iltajuhla ja majoittuminen tapahtuvat. Täällä on hyvät kulkuyhteydet, pääsee helposti junalla ja lentokenttä on lähellä, Mikkonen jatkaa.

Osasto 390 on todella suuri, Amaksavia jäseniä on 1 400. Hallitus on myös laaja ja aktiivinen.

Olemme pyrkineet pitämään porukan hallituksessa suht nuorena. Lisäksi urakanmittauskurssimme ovat

todella suosittuja tapahtumia kuten pikkujouluisteilykin. Osaston rahat on käytettävä jäsenten hyväksi, Mikkonen muistuttaa.

Mikkonen pääsee nyt vaikuttamaan kotimaan lisäksi myös kansainvälisesti. Hänet on juuri valittu Caverionin eurooppalaisen yritysneuvoston (European Works Council, EWC) puheenjohtajaksi. EWC:n työntekijäpuolta edustavat Suomessa usein luottamusmiehet tai heihin rinnastettavat henkilöstön edustajat, mutta perinne on erilainen eri maissa. Mikkonen on LVI-alan pääluottamusmies. ■

Osasto 390 palkitsi ansiomerkein (alkaan vasemmalta) Tuomo Heinosen, Arto Keski-Nikkolan, Timo Mikkosen, Roger Grundströmin, Veli Piironen ja Rakennusliiton varapuheenjohtaja Kimmo Palosen.

Osasto oli teettänyt osanottajille myös komeat teepaidat juhluvuoden kunniaksi.

Retkeilypäivien kisatulokset

Lestinheitto/yksilölaji

1. Kimmo Aalto osasto 579
2. Aki Taarasmaa osasto 394
3. Joonas Miettinen osasto 394

Lestinheitto/joukkue

1. Kuopio osasto 394
2. Mikkeli osasto 399
3. Helsinki osasto 390

4 x 400 m käveluviesti

1. Helsinki osasto 390
2. Oulu osasto 393
3. Tampere osasto 392

Petankki

1. Jyväskylä osasto 395
Ari Pajunen
Kari Penttinen
2. Kuopio osasto 394
Pekka Väisänen
Raimo Lehtola
3. Helsinki osasto 390
Hannu Teräväinen
Tuomo Heinonen

Saappaanheitto/yksilölaji

1. Joonas Miettinen osasto 394
2. Lasse Pettinen osasto 399
3. Juho Juslenius osasto 399

Saappaanheitto/joukkue

1. Mikkeli osasto 399
2. Helsinki osasto 390
3. Kuopio osasto 394

Saappaanheitto/naiset

1. Outi Rissanen Oulu
2. Tia Härkin Helsinki
3. Tuija Halmetoja Helsinki

Osasto 007 vei tällä kertaa köydenvedon mestaruuden.

Eija Sakki oli tyytyväinen tikkatulokseensa. Se jäi vain yhden pisteen päähän voittajasta.

Maalarit ja mattomiehet vilvoittelivat kuurosateessa

Sadekuurot eivät haitanneet Oulun Nallikarissa pidettyjä maalareiden ja mattomiesten kesäpäiviä.

Jukka Nissinen

Maalareiden ja mattomiesten kesäpäivät olivat samalla tapahtuman järjestäneen Oulun maalareiden osasto 102:n 120-vuotisjuhlat. Paikalla oli reilut 120 juhlijaa.

– Osaston taival on ollut pitkä ja vaikuttava. Maalarit puhaltavat yhteen hiileen niin työpaikolla kuin liittosakin. Osaston historia kertoo, että 6 pennin tuntipalkkaa oli lähdetty parantamaan, osaston puheenjohtaja **Mika Yli-Suvanto** muistutti ay-toiminnan merkityksestä.

Kesäpäivien kovin ottelu käytiin köydenvedossa. Viime kerralla kakkoseksi jäänyt osasto 007:n joukkue vei tällä kertaa pystin kotiin. Joukkueella oli jopa oma kiritysvallmentaja. Edellinen voittaja, Tampereen osasto 011 oli kuitenkin kova vastus.

Arto Hurme voitti tikanheiton 38 pisteen tuloksella.

– 20 vuotta sitten osallistuin ensimmäistä kertaa kesäpäiville. Voitin muuten silloinkin tikanheiton. Tässä porukassa on helkkarin hauska pyöriä, Hurme kertoi.

Koripallonheitossa lopullinen voittaja ratkesi vasta arpomalla, kisailu oli niin tasaista. Voittaja arvottiin 8 pisteen saavuttaneiden kesken ja voiton vei **Rudolf Anton**.

Kolikonheiton palkinnot menivät **Mikko Feltile** ja **Pertti Tammisselle**.

Joka työpäivä on kerrottava liitosta

Jyväskyläläinen maalari, osasto 052:n varapuheenjohtaja, liittovaltuuston ja Keski-Suomen aluehallituksen jäsen **Jasmi Myllylahti** on toista kertaa maalareiden

ja mattomiesten kesäpäivillä.

– Viimeksi olin mukana 4 vuotta sitten Peurun-gassa. Lappeenranta jäi välistä Raksanuorten reisu-takia.

Myllylahden mielestä Peurungan kesäpäivien ras-tiohjelman oli onnistuneempi kuin Nallikarin tapah-tumassa.

– Sää on tietenkin vaikuttanut siihen, Myllylah-ti totesi.

Ukkos- ja sadekuurot sotkivat hieman ohjelmaa, sillä sade alkoi juuri päiväohjelman mukaisesti kel-lo 12.30. Muut rastit pystyttiin vetämään läpi sade-kuurojen välissä, mutta sumopainirasti oli pakko sul-kea yhden ottelun jälkeen liiallisen liukkauden takia.

Kollegoiden vapaamuotoisessa tapaamisessa ei puhuttu pelkästään ammattiasioista, vaan keskus-telu rönsyili muun muassa kansainvälisen rahapo-litiikan syövereihin.

Myllylahtea harmittaa talotekniikan retkeilypäi-vien ja oman ammattialan kesäpäivien päällekkäi-nen ajankohta.

– Olen löytänyt ammattiliitosta tulevan puoli-soni **Eerik Kuukkasen**. Oli ärsyttävää huomata, et-tä meillä oli samaan aikaan kesäpäivät. Kesäpäivil-le voi ottaa puolison mukaan, mutta nyt emme voi-neet lähteä pariskuntana tapahtumaan, Myllylahti harmitteli ilmastointiasentaja-miesystävän päällekkäistä retkeilypäivää Vantaalla.

Kuukkanen on myös liiton aktiiveja: Jyväskylän putkiasentajien varapuheenjohtaja ja aluehallituk-sen jäsen.

Myllylahti muistuttaa kaikille, että ammattiliit-to ei ole jarruttamassa yhteiskunnallista kehitystä, vaan suojaamassa työntekijöiden oikeuksia. Ammat-tiliiton merkitystä pitää korostaa nuorille jäsenille

Työmailla pitää puhua joka päivä ay-asiaa, Jasmi Mylly-lahti muistuttaa.

ja erityisesti liittoon kuulumattomille. Se ei ole kui-tenkaan helppoa.

– Nuoria pitää aktivoida koko ajan. Sitä on tehtä-vä joka työpäivä, jotta löydämme uusia jäseniä, Myl-lylahti muistutti.

Myllylahden mukaan nuoret jäsenet haluavat vai-kuttaa liiton ja osastojen toimintaan.

– Osastoissa on annettava nuorille mahdolli-suus näyttää mihin he kykenevät. Kaikkialla se ei ole mahdollista. ■

Kulttuuri

Näin meillä on juotu viinaa

Työmiehen lauantai -näyttely aukesi Tampereen Työväenmuseossa.

Johanna Hellsten

Kieltolaki astui voimaan sata vuotta sitten 1. kesäkuuta 1919. Työväenmuseo Werstaan uusi Työmiehen lauantai -näyttely pureutuu kansan alkoholihistoriaan ja kertoo, miksi kieltolakia vaadittiin, miten kieltoalaista tuli kiertolaki, kuinka alkoholinkäyttöä suitsittiin kieltoain jälkeen, millaiset vaikutukset keskioluen vapauttamisella oli tavallisen kansalaisen elämään ja kuinka alkoholia on EU-aikana Suomessa säännelty.

- Näyttely alkaa työväen juomalakoliikkeestä. Samaan aikaan vaadittiin Suomeen kieltolakia, yleistä ja yhtäläistä äänioikeutta sekä 8 tunnin työpäivää, Werstaan museojohtaja **Ulla Rohunen** kertoo.

Kieltolakia alettiin pian kutsua kiertolaksi, sillä Suomessa juotiin sen aikana enemmän viinaa kuin ennen sitä.

Toisesta tärkeästä tapahtumasta suomalaisessa alkoholipolitiikassa on kulunut nyt 50 vuotta; keskioluen vapauttaminen maitokauppoihin tapahtui vuonna 1969.

Esineitä, kuvia, tunnelmaa

Työväenmuseon näyttelyyn on saatu esineistöä ja valokuvia muun muassa Alkon, Kansallismuseon, Hotelli- ja ravintolamuseon, Poliisimuseon ja Tullimuseon kokoelmista.

- Näyttelyssä on runsaasti esineistöä ja valokuvia. Lisäksi olemme rakentaneet tilaan 1970-luvun pubimiljöön. Innokkaimmat publi-visailijat löytävät täältä kiinnostavaa ja hyödyllistä knoppitietoa. Mitä esimerkiksi ovat Lahna ja jumpru tai mikä oli vuoden 1934 ostetuin juoma Alkossa, Rohunen kuvaa.

Näyttelyssä on esillä myös hieno Olympiavuoden Lonkero-pullo ja kuulemma hyvä kiljunteko-ohje vuodelta 1994.

- Perehdyimme ensin aiheeseen tutkimuskirjallisuuden kautta. Aiheesta on olemassa paljon aineistoa. Sitten kokosimme listan sopivasta esineistöstä. Seuraavassa vaiheessa aloimme kirjoittaa tutkimusaineistosta kansaintajuisia, lyhyitä tekstejä näyttelyä varten, näyttelyn toinen käsikirjoittaja, museon yleisöpalvelupäällikkö **Anne Lahtinen** kertoo.

Näyttelyn oheisohjelmassa järjestetään myös kiinnostava, avoin luentosarja *Kielletyt nautinnot* syyskuusta marraskuuhun. Se laajentaa aihepiiriä alkoholista huumeidenkäyttöön, tupakkaan ja esimerkiksi sateenkaariravintoloiden historiaan. Yhteistyökumppanina luentosarjassa toimii tampereen Työväenopisto.

- Uskoisin, että näyttely voi houkutella paikalle sellaisiakin ihmisiä, jotka eivät niin välitä museoista. Meillä kaikilla on jonkunlainen suhde alkoholiin, käytti sitä tai ei, Lahtinen sanoo. ■

Näyttelyn avajaisissa klassikkobiisi Työmiehen lauantai kuultiin Rahvaan laulu -bändin kuoroesityksenä.

Museo on teetättänyt teemaan sopivia lahjoja.

OLISIN MINÄ NÄIHIN TALKOISIIN OSALLISTUNUT MUUTENKIN... MUTTA JOS OLISIN TÄSTÄ TUOREESTA PULLASTA TIENNYT, OLISIN SAAPUNUT KYLLÄ JUOSTEN!

JÄRVI

Chanel

Prost

hame

kieli

SPUSKII!!

PUUTOS

KIRKON VARTIJA

LAINOILLA

MIELIKUVITUSPAIKKA

30 VUODEN KOKEMUKSELLA HOMMA HOITUN!

KAS-TAMI-SIIJ **ELO-NAISIA** **KAS-KINEN** **OPET-TAA** **MU-NISTA**

SELKÄ-RAN-GASSA **VETÄ-MISIÄ** **VÄÄ-NÄNEN** **VILK-KU-MAA** **KORPI** **RIAN-NAN VELI**

TEAT-TERI **KUPLA-SARJAN SUKUNIMI** **TYÖ-AIKAA** **22** **ISO TILA**

NAARAITA MIKÄ ON TEHTÄVISSÄ **KUUKELA ANTAA AVAIN-MERKKI** **TYHJÄN VATSAN VERGI** **VESI-ALU-EITA** **(ISO-) ISÄ**

MÖNEN HERK-KUA **RAAVI-TUT-TAA** **JUHLIA HÄR-KIMO** **MA-KEAA**

LIKK-KUVAT VAI-KEASTI **OLET ANTII!**

TYH-JENTY-NEITÄ

www.sanaris.fi / lehdin Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Marinen

			1	6		5	7
				8	9	4	
	3	6	5				
9	2		6	8			
				5	4		3
					3	1	9
	9	5	4				
2	1		8	9			

6							1
5			6	1	7		4
8							3
	8		2				
	4					7	
			3			1	
8							1
7		3	9	8			5
9							6

		1					2
9				6			7
		3		5			
3		1					
4							9
				3			5
		8		7			
8		9					4
5						6	

19		3		14	2	6	2	14		5		17	9	13	16	13		1								
16	7	6	2	23		9		4	5	1	2	11		16		15	12	9	16							
23		9		4	23	7	21	2		17		1	16	24	17	2		4								
3	9	24	22	16		13		24	11	18	7	5		19		14	4	16	18							
	10		9		21	2	16	10			15		3	23	10	17	16		11							
12	15	8	12	12	15		24		12	16	16	24	15		15		10	15	15							
	10		16		13	16	3	3	23		24		13	4	23	22	2		24							
17	15	23	7	8	16		16		8	9	21	2	16		10		24	9	2	10	2		6		4	
	17		21		2	24	10	7	23		16		7		23	4	23	20		23	20	9	4	2	16	
1	2	20	2																							
15		7		1																						
6	16	16	7	2																						
2		24		3																						
4	16	22	23	3																						
16		2		2																						

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24

sanaris.fi/Erkki Vuokila

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa: Muistilista työttömyyspäivärahan hakemiseen

Kun jäät työttömäksi tai sinut lomautetaan, toimi näin:

Ilmoittaudu työttömäksi kokoaikatyönhakijaksi Työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto). Ilmoittautumisen voit tehdä osoitteessa www.te-palvelut.fi kohdassa ”Oma asiointi” omilla, henkilökohtaisilla pankkitunnuksillasi.

Hakemukset liitteineen lähetetään aina työttömyyskassaan. Nopeimmin hakemusten ja liitteiden lähettäminen hoituu kassan sähköisessä palvelussa, **eAsioinnissa**, jonne löydät kassan kotisivuilta <https://www.rakennuskassa.fi>.

Ensimmäisen ansiopäiväraha hakemuksen voit täyttää, kun olet ollut työttömänä tai lomautettuna vähintään kaksi kokonaista kalenteriviikkoa. Täytä hakemus sunnuntaihin saakka. Jatkossa hakujaksot ovat 4 kalenteriviikkoa tai (kalenteri)kuukausi.

Kun täytät hakemuksesi eAsioinnissa, järjestelmä pyytää sinua lähettämään kassalle hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia liitteitä. Ensimmäiseen ha-

kemukseen tarvitaan aina vähintään seuraavat liitteet (kopiot riittävät):

- palkkatodistus vähintään 26 kalenteriviikon ajalta ennen työttömäksi tai lomautetuksi jäämistä (palkallinen työaika vähintään 18 tuntia / viikko). Todistukseen pitää eritellä lomarahaa, lomakorvaus, pidetyt ja pitämättömät vuosilomapäivät. **HUOM!** Viimeinen palkkalaskelma ei ole kassan tarvitsema palkkatodistus.
- lomautusilmoitus, jos olet lomautettu
- työsopimus, jos olet lomautettu, teet osa-aikatyötä tai määräaikainen työsuhteesi on päätynyt
- irtisanomisilmoitus, jos työsuhteesi on päätetty
- työtodistus, jos työsuhteesi on päätynyt

Lisäksi hakemuksen käsittelyssä voidaan tarvita

- verotuspäätös selvitysosineen viimeksi vahvistetusta verotuksesta, jos sinulla on sivutoimista yritystoimintaa (esim. maatalous, oma yritys-toiminta), vaikka siitä ei olisikaan tuloja

- päätös tai tieto sosiaalietuudesta, jos saat tai olet hakenut etuutta, esim. eläke, kotihoidontuki (myös puolisolle maksettava)

Jos teet työtä hakujaksen aikana, liitä aina hakemukseesi palkkalaskelmat tehdyistä töistä. Täytä hakemukset samoilta jaksoilta kuin miltä palkka maksetaan joko yhden tai kahden palkanmaksujaksen ajalta niin, että hakemusta on täytetty 4 viikon tai kuukauden verran.

Muutosverokortti

Työttömyyskassa saa jäsenten ennakonpidätystiedot sähköisesti verottajalta. Verottaja laskee ennakonpidätysprosentin kuitenkin palkkatulojen mukaan. Näissä tapauksissa kassa joutuu pidättämään päivärahasta ennakoverona vähintään 25 %. Voit kuitenkin hakea muutosverokortin **ETUUTTA varten** verottajan www.omavero.fi -palvelusta. Tieto ennakonpidätyksen muutoksesta tulee suoraan kassalle. ■

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar: Minneslista över hur du söker arbetslöshetsdagpenning

Gör så här när du blir arbetslös eller permitteras:

Anmäl dig som arbetslös arbetssökande av heltidsarbete på Arbets- och näringsbyrån (TE-byrån). Du kan göra anmälan på adressen www.te-tjanster.fi under punkten anmäl dig som arbetssökande, så kommer du till sidan Mina e-tjänster, där du loggar in med dina personliga bankkoder.

Ansökan med bilagor ska du alltid skicka till arbetslöshetskassan. Snabbast går det genom att skicka ansökningarna och bilagorna via kassans elektroniska tjänst, **eKommunikationen**, dit du kommer via kassans hemsida <https://www.rakennuskassa.fi> – välj sv(enska) som språk.

Du kan fylla i den första ansökan om inkomstdagpenning då du har varit arbetslös eller permitterad i minst två hela kalenderveckor. Fyll i ansökan till och med söndag. I fortsättningen söker du i perioder om 4 kalenderveckor eller en (kalender)månad.

När du fyller i din ansökan i eKommunikationen ber systemet dig skicka in de bilagor som behövs för

att kassan ska kunna behandla din ansökan. Till den första ansökan behövs alltid minst dessa bilagor (det duger med kopior):

- löneintyg för minst 26 kalenderveckor innan du blev arbetslös eller permitterad (arbetstid med lön minst 18 timmar/vecka). Intyget bör ha uppgifter om semesterpremie, semesterersättning, semesterdagar du tagit ut och semesterdagar du har kvar. **OBS!** Den sista löneuträkningen är inte det löneintyg som kassan behöver!
- permitteringsvarsel, om du är permitterad
- arbetsintyg om din anställning har upphört

Dessutom kan kassan för att behandla din ansökan behöva

- skattebeslutet med sin utredningsdel över den senaste fastställda beskattningen, om du har företagarverksamhet som bisyssla (t.ex. lantbruk, egen företagsverksamhet), även om du inte har inkomster från den

- beslut eller uppgift om social förmån, som du får eller om du har sökt en förmån, t.ex. pension, hemvårdsstöd (också om det betalas till makan/maken)

Om du arbetar under ansökningstiden, ska du alltid bifoga löneuträkningarna för de arbeten du utfört. Fyll i ansökan för samma perioder för vilka lönen betalas antingen för en eller två lönebetalningsperioder så att ansökan är ifylld för 4 veckor eller en månad.

Ändrat skattekort

Skattemyndigheten skickar elektronisk förskotts- och uppbördsuppgifterna till a-kassan. Skattemyndigheten räknar dock ut förskottsinnehållningsprocenten enligt löneinkomsterna. I dessa fall är kassan tvungen att dra av minst 25 % i förskottsskatt på dagpenningen. Du kan dock ansöka om ändrat skattekort för **FÖRMÅN** på tjänsten <https://www.vero.fi/sv/e-tjanster/minskatt/>. Uppgiften om ändrad förskottsinnehållning kommer direkt till kassan. ■

Rakennuskassa

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraha hakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaikamme on toistaiseksi
ma-pe klo 9.00–15.00

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennuskassan kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraha hakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi.

eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Liikkuvuusavustus

Liikkuvuusavustuksen tarkoituksena on korvata kuluja, joita aiheutuu työmatkasta ja asuinpaikan muutosta uuden työpaikan takia. Liikkuvuusavustusta voidaan maksaa silloin, kun vastaanotat työttömänä työn, joka sijaitsee kaukana nykyisestä asuinpaikastasi. Työsuhde voi olla kokoaikainen tai osa-aikainen.

Liikkuvuusavustusta voidaan maksaa jo ennen työsuhteen alkamista, jos aloitat vähintään kaksi kuukautta kestävästä kyseiseen työsuhteeseen liittyvän koulutuksen (esim. työpaikan järjestämä rekrytointi, joka on edellytys työpaikan vastaanottamiselle).

Liikkuvuusavustusta pitää hakea viimeistään 3 kuukauden kuluessa työn tai koulutuksen alkamispäivästä.

Liikkuvuusavustuksen myöntäminen edellyttää, että:

- edestakainen päivittäinen työmatka keskimäärin kokoaikatyössä kestää yli kolme tuntia ja osa-aikatyössä yli kaksi tuntia työn alkaessa
- olet oikeutettu työttömyysetuuteen ennen työn alkamista *)
- työ on työsuhteessa tehtävää työtä
- työsi kestää vähintään kaksi kuukautta

*) Työttömyysetuuteen oikeutettuna pidetään myös henkilöä, jolla ei ole ollut oikeutta päivärahaan

- omavastuuajan takia
- työssäolovelvoitteen takia
- korvauksettoman määrärajan eli ns. karenssin takia

Lisäksi alle 25-vuotias nuori, jolla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen ammatilliseen koulutukseen liittyvän rajoitteen takia, on oikeutettu liikkuvuusavustukseen muiden avustuksen saamisen edellytysten täyttyessä.

Liikkuvuusavustuksen määrä ja kesto

Liikkuvuusavustus on peruspäivärahan suuruinen. Vuonna 2019 peruspäiväraha on 32,40 euroa päivässä eli noin 700 euroa kuukaudessa. Jos sinulla on alaikäisiä huollettavia lapsia, olet oikeutettu myös lapsikorotukseen, joka on yhdestä lapsesta 5,23 euroa, kahdesta lapsesta 7,68 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta 9,90 euroa päivässä. Liikkuvuusavustuksesta pidetään ennakkovero.

Liikkuvuusavustusta voidaan maksaa enintään viideltä päivältä viikossa. Osa-aikatyön aikana liikkuvuusavustusta maksetaan vain työpäiviltä.

Liikkuvuusavustukseen voi myös saada erillisen korotusosan, jos työpaikka sijaitsee yli 200 kilometrin päässä asuinpaikastasi ennen työn aloittamista. Korotusosan suuruus vuonna 2019 on 4,74 euroa päivässä.

Jos korotusosaa on maksettu työhön liittyvän koulutuksen vuoksi, voidaan korotusosan maksamista jatkaa varsinaisen työsuhteen alkaessa vain, jos päivittäinen työmatkan kesto on vähintään 2 tuntia (osa-aikatyö) tai 3 tuntia (kokoaikatyö). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos olet koulutuksen jälkeen jo ennen varsinaisen työsuhteen alkamista muuttanut työpaikkakunnalle, ei korotusosaan ole oikeutta enää varsinaisen työn alkaessa.

Liikkuvuusavustuksen maksamisen kesto riippuu solmittavan työsuhteen pituudesta. Jos työsuhteestä kestää vähintään 2 kuukautta, liikkuvuusavustusta voidaan maksaa 30 kalenteripäivän jaksolta (maksupäiviä kalenteriviikon aikana voi olla enintään 5). Työsuhteen kestäessä vähintään 3 kuukautta liikkuvuusavustusta voidaan maksaa 45 kalenteripäivän maksujaksolta ja työsuhteen kestäessä 4 kuukautta tai pidempään avustusta voidaan maksaa 60 kalenteripäivän maksujaksolta.

Liikkuvuusavustuksen hakeminen

Jos sinulla on oikeus liikkuvuusavustukseen, voit hakea avustusta joko ennen työn alkamista tai viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työn tai

koulutuksen alkamisesta. Liikkuvuusavustuksen hakulomake löytyy Rakennuskassan ja TYJ:n nettisivuilta.

Täytä hakemukseen:

Tiedot uudesta työsuhteestasi: Työsuhteen alkamispäivä ja mahdollinen päättymispäivä, sopimasi työaika ja työsuhteen kesto, voit toimittaa työsuhteen myös jälkikäteen, kun se on olemassa. Jos työsuhteen kesto ei ole tehty kirjallisena, voit toimittaa myös muun kirjallisen selvityksen työsuhteen tiedoista.

Työmatkan kesto: Täytä tiedot työmatkan kestoista keskimäärin yleisiä liikenneväyliä pitkin normaaleissa sää- ja muissa olosuhteissa. Jos sinulla ei ole omaa autoa käytössäsi, selvitä matkan kesto julkisilla kulkuvälineillä mahdollisine vaihtoaikoina. Ilmoita ainoastaan varsinaiseen työmatkaan kuuluva aika, esimerkiksi lasten vieminen hoitopaikkaan ei kuulu työmatkaan.

Sosiaalietuudet: Ilmoita lomakkeella myös saamistasi muista sosiaalietuuksista.

Täytä, tulosta ja allekirjoita hakulomake ja toimita se Rakennuskassaan joko liitteenä www.rakennuskassa.fi -> eAsiointi (valitse asiakirjalajiksi Muu liite ja anna liitteelle nimeksi Liikkuvuusavustushakemus) tai postitse osoitteeseen Rakennuskassa, PL 135, 70101 KUOPIO. Muista toimittaa hakemus kassalle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työn alkamisesta lukien.

Ilmoita muutoksista välittömästi työttömyyskassaan liikkuvuusavustuksen hakulomakkeella, esimerkiksi jos työsuhteen päättymispäivä muuttuu tai työnteko keskeytyy. Työsuhteen piteneminen tai muuttuminen toistaiseksi voimassaolevaksi työsuhteen aikana ei pidennä liikkuvuusavustuksen maksujakson kestoja.

Liikkuvuusavustus maksetaan koko avustustajakson ajalta yhden hakemuksen perusteella. Jatkomaksuja varten ei siis tarvitse täyttää uutta liikkuvuusavustushakemusta. ■

Rörlighetsunderstöd

Avsikten med rörlighetsunderstödet är att ersätta kostnader, som förorsakas av förändringen av arbetsresan och bostadsorten på grund av den nya arbetsplatsen. Rörlighetsunderstöd kan betalas då du som arbetslös tar emot ett arbete som finns långt från din nuvarande bostadsort. Anställningen kan vara på heltid eller deltid.

Rörlighetsunderstödet kan betalas redan innan anställningen börjar, om du börjar delta i en utbildning som hör till ifrågasvarande anställning på minst två månader (t.ex. rekryteringsutbildning som arbetsplatsen arrangerar, och som krävs för att ta emot arbetsplatsen).

Du ska ansöka om rörlighetsunderstöd senast 3 månader efter att arbetet eller utbildningen började.

Beviljande av rörlighetsunderstöd förutsätter

- att den dagliga tur-returarbetsresan i heltidsarbete tar i snitt över tre timmar och i deltidsarbete över två timmar då arbetet inleds
- att du har rätt till arbetslöshetsförmån innan arbetet inleds *)
- att det är fråga om ett arbete som utförs som anställning
- att ditt arbete räcker i minst två månader

*) En person, som inte har rätt till dagpenning anses ha rätt till arbetslöshetsförmån på grund av

- självrisktid
- arbetsvillkor
- visstid utan ersättning alltså s.k. karens

Dessutom har en ung person under 25 år, som inte har rätt till arbetslöshetsförmån på grund av begränsning i anslutning till yrkesutbildning, rätt till rörlighetsunderstöd om hen uppfyller de andra kraven för att få understödet.

Rörlighetsunderstödet belopp och längd

Rörlighetsunderstödet är lika stort som grunddag-

penningen. År 2019 är grunddagpenningen 32,40 euro/dag dvs. omkring 700 euro/månad. Om du har minderåriga barn som du försörjer har du också rätt till barnförhöjningen, som för ett barn är 5,23 euro, för två barn 7,68 euro och för tre eller flera barn 9,90 euro/dag. Du betalar förskottsskatt på rörlighetsunderstödet.

Rörlighetsunderstödet kan betalas för högst fem dagar i veckan. Vid deltidsarbete betalas rörlighetsunderstödet bara för dagar i arbete.

Du kan också få en separat förhöjningsdel till rörlighetsunderstödet om arbetsplatsen finns över 200 kilometer från din bostadsort då arbetet inleds. År 2019 uppgår förhöjningsdelen till 4,74 euro/dag.

Om den förhöjda delen har betalats på grund av utbildning i anslutning till arbetet kan förhöjningen fortgå efter att den egentliga anställningen har börjat bara om den dagliga arbetsresan räcker minst 2 timmar (deltidsarbete) eller 3 timmar (heltidsarbete). I praktiken betyder det att om du efter utbildningen redan innan arbetsavtalet börjar har flyttat till arbetsorten har du inte längre rätt till förhöjningsdelen då det ordinarie arbetet börjar.

Hur länge rörlighetsunderstödet betalas beror på hur långt anställningsförhållande som ingår. Om anställningen pågår i minst 2 månader, kan rörlighetsunderstöd betalas för en period om 30 kalenderdagar (det kan vara högst 5 betalningsdagar under en vecka). Om anställningen pågår i minst 3 månader kan rörlighetsunderstöd betalas för en period på 45 kalenderdagar och om anställningen pågår 4 månader eller längre kan understödet betalas för en period på 60 kalenderdagar.

Så här ansöker du om rörlighetsunderstöd

Om du har rätt till rörlighetsunderstöd kan du ansöka om understödet antingen innan arbetet börjar eller senast inom tre månader från det arbetet eller utbildningen började. Du hittar blanketten för an-

sökan om rörlighetsunderstöd på Byggekassans och TYJs nätsidor.

Fyll i i blanketten:

Uppgifter om din nya anställning: När anställningen börjar och eventuellt vilken dag den slutar, den arbetstid du avtalat om och arbetsavtalet. Du kan skicka in arbetsavtalet efteråt, när du har ett sådant. Om du inte har ett skriftligt arbetsavtal, kan du skicka in en annan skriftlig utredning om anställningen.

Hur länge arbetsresan tar: Fyll i uppgifterna om hur länge arbetsresan tar i genomsnitt längs allmänna trafikleder under normala väderförhållanden och under andra förhållanden. Om du inte kan använda egen bil, redogör för hur länge resan tar med allmänna kommunikationsmedel med eventuella tider för byte. Meddela bara den tid som åtgår till den egentliga arbetsresan, till exempel hör det inte till arbetsresan att föra barnen till deras vårdplats.

Sociala förmåner: Skriv också in andra sociala förmåner som du får.

Fyll i, skriv ut och underteckna ansökningsblanketten och skicka den till Byggekassan antingen som bilaga www.rakennuskassa.fi -> eTjänst (välj som dokumentform Annan bilaga och ge bilagan namnet Ansökan om rörlighetsunderstöd) eller skicka det per post till Byggekassan, PB 135, 70101 KUOPIO. Kom ihåg att skicka ansökan till kassan senast inom tre månader från det arbetet började.

Meddela omedelbart kassan om ändringar på blanketten för ansökan om rörlighetsunderstöd, till exempel om datum för när anställningen upphör ändras eller om arbetet avbryts. Om anställningen förlängs eller ändras till anställning tillsvidare förlänger det inte den tid då rörlighetsunderstödet betalas.

Rörlighetsunderstödet betalas för hela understödsperioden på basis av en ansökan. Du behöver alltså inte fylla i en ny ansökan om rörlighetsunderstöd för fortsatta perioder. ■

Tapahtumat

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

TAPAHTUMAT

Os. 051, Jyväskylä

Perinteinen perheretki la 10.8. Särkänniemeen. Lähtö klo 10 Harjukadun tilausajolaiturista ja paluumatkalle lähdetään klo 18. Hinta 20 €/hlö sisältää matkan ja rannekkeen. Ilmoittautumiset viimeistään ke 31.7. maksamalla osallistumismaksut osaston tilille FI32 5290 0220 2966 91. Viestikenttään jäsenen nimi ja lähtijöiden lukumäärä. Lisätietoja Leena Lehtiseltä p. 050 599 6027. Paikkoja rajoitetusti. Tervetuloa! Hallitus

Os. 056, Salo

Saunailta pe 28.6. Lehmijärvellä. Lähtö klo 17.30 Salon torilta ja paluu 21. Bussi kiertää Pakkavuoren kautta. Saunan lämmittää Tuomo. R. vuosien kokemuksella. Tarjolla raikkaita virvokkeita, Perniön grillimakkaraa, myös ryynäriä. Kahvia ja pullaa. Tervetuloa!
Toimistolla ei päivystystä heinäkuussa! Avoinna seuraavan kerran ma 5.8. klo 16–16.45. Aurinkoista kesää kaikille!
 Hallitus

Os. 091, Kuopio

Kesäteatteriretki la 13.7. Koljonvirran kesäteatterin Pöhlölä-näytökseen. Esitys alkaa klo 15. Vuonna 1981 ensi-iltansa elokuvateattereissa saanut Speden klassikkokomedia Pöhlölä saa uuden versionsa lisäsalmissa tänä kesänä. Lähtö la 13.7. klo 13 Kirkkokatu 1:n edestä ja klo 13.30 Siilinjärven linja-autoasemalta. Paluu noin klo 20. Matkan hinta 15 €/hlö. Jäsenet voivat varata kaksi paikkaa. Mukaan mahtuu 60 nopeinta! Ilmoittautumiset viimeistään su 30.6., Petri Kumpulainen p. 040 032 6392. Mielellään tekstiviestinä tai sähköpostitse petri-kumpulainen@outlook.com.
 Hallitus

Os. 150, Forssa

Kesäongintakilpailut ti 18.6. klo 18 Kynäränharjulla. Kokoonnutaan vaihteeksi harjun Kynäräntien puoleisessa päädyssä.
 Hallitus

Os. 160, Kerimäki

Risteily la 13.7. Tallinnaan. Edelliseen ilmoitukseen oli tullut virheellinen puhelinnumero. Ilmoittautumiset viimeistään ma 17.6., Kari Tiainen p. 050 585 6264. Kaikki halukkaat mukaan!
 Hallitus

Os. 244, Kurikka

Onkipäivä la 29.6. klo 10 Jalasjärven Hirvijärvellä, Mäntykoskentie 61. Koontuminen parkkipaikalla. Tarjolla makkaraa, kahvia ja pientä purtavaa. Jäsenet perheineen tervetulleita!
 Hallitus

Os. 495, Uurainen

Kesäteatteriretki su 7.7. Kartano kievariin, Hietama, Äänekoski. Mies joka tiesi liikaa -näytös. Esitys alkaa klo 14. Ennen esitystä ruokailu klo 12. Lipputa 30 ensimmäiseksi ilmoittautuneelle. Omavastuu 10 €/lippu. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään su 30.6., Rauno Aho p. 040 734 2148.
 Hallitus

Os. 579, Kouvolan putkimiehet ja -eristäjät

Retki 17.–18. 8. Tallinnaan, Hotelli Hestia Europa. Linja-auto lähtee la 17.8. klo 7.30 Kouvolan matkailukeskukselta ja klo 7.45 Kuusankoskelta. Tallinnasta paluu su 18.8. klo 15.30. Hinta jäsenille ja avecille 50 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään ti 25.6. Kai Korhoselle klo 17 jälkeen p. 040 541 2960. Maksut viimeistään su 30.6. osaston tilille FI35 8000 1001 4304 62.
 Hallitus

Os. 608, Tampereen muurarit

Muurareiden kesäpäivät 6.–7.7. kylpylähotelli Summassaari, Saarijärvi.

Ilmoittautumiset viimeistään ma 24.6. Pertti Salo p. 040 7297989.
 Hallitus

Os. 614, Oulun muurarit

Kesäteatteritapahtuma la 6.7. Meri Oulun kesäteatteri, Toppilan Möljä. Osasto on varannut 40 lippua Rakkauden autokorjaamo -esitykseen ja buffet-ruokailuun jäsenille puolisoineen. Aloitetaan klo 13 ruokailulla Telakkaravintolassa. Esitys alkaa klo 14. Tilaisuus on maksuton osallistujille. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ti 25.6., Lauri Kiuttu p. 044 703 7839. Tervetuloa!
 Hallitus

ONNEA

80 vuotta

Määttänen Kauko Kalevi 30.5., Lahti. Os. 066, Lahti

65 vuotta

Kanto Ismo Olavi 22.6., Raisio. Os. 603, Turun muurarit

60 vuotta

Piippo Eero Johannes 8.6., Oulu. Os. 059, Oulu

50 vuotta

Mäkinen Satu Päivikki 22.6., Lahti. Os. 066, Lahti

KUOLLEITA

Hjelt Matti Veli

Osastomme jäsen Matti Veli Hjelt kuoli 8.5.2019. Hän oli syntynyt 22.5.1953 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.1.1991. Muistoa kunnioittaen
 Os. 059, Oulu

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA!

Kun jätät eläkkeelle, toimitathan eläkepäätyksestä kopion jäsenrekisteriin, jotta oikeutesi jäsenmaksuvapautukseen tai mahdolliseen vapaajäsenyyteen voidaan selvittää!

Osoite: asiakirjat@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto ry/Skannauskeskus, PL 134, 70101 Kuopio.

LOMIA

LOMAMÖKKI AHVENANMAALLA!

Vuokrattava iso mökki 4 huonetta ja keittiö.
Mukavuudet: suihku, wc, avotakka, TV, sauna ja soutuvene. Autotie perille asti.
Vuokra: 550 €/viikko tai 79 €/vuorokausi.

Ay-väen Öran-mökki
 Hammarland, Öra
 Tiedustelut p. 040 534 5666

STUGA PÅ ÅLAND!

Uthyres Fackets stora stuga på Åland. 4 rum och kök.
Bekvämligheter: dusch, wc, öppen spis, TV, bastu och roddbåt. Bilväg ända fram.
Hyra: 550 €/vecka eller 79 €/dygn.

Fackföreningarnas Örastuga
 Hammarland, Öra
 Förfrågningar tel. 040 534 5666

LOMIA

RANTAKUNNAS – RAKENTAJIEN LOMAKEIDAS

Rantakunnas sijaitsee Pohjanlahden rannalla Uudenkaupungin Pyhämaan kylässä osoitteessa Kankrontie 140, Pyhämaa. Alue 12,5 hehtaaria ja rajoittuu Isojärveen. Rantaviivaa on yhteensä 600 m. Alueella on 8 mökkiä (4 vuodetta, jääkaappi, keittolevy ja kahvinkeitin), 2 saunaa, takkahuone, keitto- ja grillikatos sekä 2 wc:tä. Telta- ja asuntovaunupaikkoja. Ympäristössä hyvät marja- ja sienimetsät, veneitä ja kalastusmahdollisuus. Varattava mukaan omat liinavaatteet tai makuupussit.

1.6.–1.9. välisenä aikana Rantakunnas on avoimena ympäri vuorokauden, kun taas touko-, syys- ja lokakuussa vain perjantaista sunnuntaihin.

Rantakunnaksen hinnasto:

Mökki, jäsenosasto	17 €/vrk	80 €/viikko
Mökki, liiton jäsen	20 €/vrk	100 €/viikko
Takkahuone, jäsenosasto	35 €/vrk	27 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Takkahuone, muu liiton osasto	45 €/vrk	37 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Asuntovaunu ilman sähköä	9 €/vrk	
Asuntovaunu sähköllä	11 €/vrk	
Saunatunti 2 aikuista + lapset	4 €, ylimeneviltä lisähinta 1 €/hlö	
Asuntovaunu, kesä	230 €	
Asuntovaunu, sähkö kwh	0,18 €	
Vene, päivä	4 €	
Teltoa, vuorokausi	5 €	

Tiedustelut ja varaukset p. (02) 873 197 tai 040 547 6879.

HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN LOMAT 2019

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat lähettävät kutsukirjeen ja laskun loman saaneille, lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Lomakohte lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaiselle kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan yhteistyössä Hyvinvointilomat ry:n kanssa sosiaali- ja terveysministeriön veikkau-svoittovaroista myöntämällä avustuksella.

Lomakeskus Huhmari
83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja yhteisen ohjelman. Vesimaailman poreissa voit viihtyä ti–la. Omavastuu 50 €/vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Työttömien loma 30.9.–5.10.2019 **Hakuaika 1.4.–30.6.2019**
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/36432>

Hakulomake paperisena:
Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:
Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

LIITON VETERAANILOMAT 2019

Rakennusliitto järjestää vuoden 2019 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50-hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuoremaa@rakennusliitto.fi

Härmän Kylpylä, Kauhava 2.–8.9.2019

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 19.7.2019.

TAPAHTUMIA

RAKENTAJAVETERAANI TAPAAMINEN
Kymi

Aika: ti 13.8. klo 11.30–15
Paikka: Orilammen maja ja lomakeskus, Valkeala
Ohjelma: 11.30 lounas
12.30 kultaristeily
15.00 kotimatkalalle

Bussikuljetukset

Reitti 1, Liikenne Vuorela

- 7.55 Ruokolahti, linja-autoasema
- 8.10 Vuoksenniska, pikavuoropysäkki
- 8.25 Imatra, Olavinkadun pysäkki
- 8.40 Joutseno, linja-autoasema
- 8.55 Lauritsala, Karjalantien pikavuoropysäkki
- 9.05 Lappeenranta, Peltolan koulun pysäkki
- 9.15 Lappeenranta, Tikan pysäkki
- 9.45 Taavetti, K-market
- 11.00 Valkeala, Orilammen maja

Reitti 2, Liikenne Vuorela

- 8.25 Pyhtää, ABC Majakka
- 8.40 Sutelan pysäkki
- 8.50 Kotka, linja-autoasema
- 9.05 Karhula, linja-autoasema
- 9.10 Leikarin pysäkki
- 9.20 Hamina, linja-autoasema
- 10.10 Kouvola, linja-autoasema
- 10.25 Kuusankoski
- 10.45 Valkeala, ABC
- 11.15 Valkeala, Orilammen maja

Rakentajan eväät

Nokkosenergiaa lautaselle

Aina kun ajattelen nokkosta, mieleen muistuu se ala-asteen koulupäivä, jolloin jouduin väijytyksen uhriksi. Ujo luokkatoverini odotti piilossa kotimatvani varrella, tuikkasi sanomalehteen käärimänsä komean nokkospuskan naamaani ja hieroi, kunnes jälki oli varmasti tarpeeksi hurjaa. Nokkostraumasta yli pääseminen vei toistakymmentä vuotta.

Sittemmin nokkosesta ja minusta on tullut ystäviä. Yksi parhaita kesän merkkejä on se, kun lähimetsät, niityt ja pientareet alkavat puskea tätä keittiöön loistavasti sopivaa villiyrtyä. Nokkosesta valmistuvat niin piiraat, letut, pestot ja pastat, yrtyöljyt, muhennokset kuin munakkaatkin.

Nokkosengeruulla on myös elvyttävä funktio. Kun koko viikko on painettu menemään töissä, nokkoslehtiä kerätessä polla tyhjenee paineista ja työn tylsistytämä kroppa saa tervettä liikehdintää, parhaassa tapauksessa luonnon keskellä. Mutta nyt kannattaa olla nopea: vaikka nokkoson kasvukausi kestää syksyyn asti, juhannuksen jälkeen lehtien maku alkaa voimistua ja muuttua kitkerämmäksi. Täysikasvuinen nokkonen myös polttaa kivuliaammin (tämän sain karvaasti tuta tuona elokuisena 1980-luvun iltapäivänä).

Vain kokeneet nokkosmaakarit – joihin en vielä itse lukeudu – osaavat kerätä vihreän herkun talteen paljain kätösin. Nokkonen kannattaa siis kerätä hanskat kädesä ja ryöpätä se ennen ruoanlaittoon käyttämistä. Ryöppäminen on helppoa: vajaa minuutti kiehuessa, suolalla maustetussa vedessä riittää pehmentämään poltteen. Kiehautetut lehdet huuhdotaan jääkylmällä vedellä ja puristetaan kuiviksi. Sen jälkeen voit pilkkoa ne ruokaan.

Jos et käytä keräämiäsi nokkosia saman tien, kuivaaminen ja pakastaminen ovat hyviä vaihtoehtoja. Kesä täällä on kuitenkin niin julmetun lyhyt, että haluan nauttia kaiken luonnosta löytämäni tuoreimmillaan.

Vihreä voimanpesä

Rautaa, sinkkiä, magnesiumia, kivennäisaineita, aminohappoja ja useita vitamiineja sisältävä nokkonen on aikamoinen superyrty. Se edistää ruoansulatusta ja suoliston hyvinvointia, nostaa vireystasoa – ja onpa sen uskottu ylläpitävän mieskuntoaakin! Oli miten oli, nokkosessa on huomattavasti enemmän rautaa kuin pinaatissa ja runsaammin kalsiumia kuin maidossa. Sen vitamiinipitoisuus hakkaa esimerkiksi appelsiinin mennessä tullen.

Vastustuskykyämme kohentavan nokkoson sanotaan myös ehkäisevän tiettyjä sairauksia ja helpottavan jo puhjenneita oireita; eipä kai sitä muuten olisi käytetty rohdoksena tuhansia vuosia. Itse en ole vielä rohdosten tielle lähtenyt. Kenties tänä kesänä?

Ja jos sieltä kotoa löytyy leivonnasta tykkäviä, kannattaa kerätä siemenetkin nokkosesta. Makoisat siemenet maustavat esimerkiksi leipä- ja sämpylätaikinan – ja ovat ravintoarvoltaan vielä lehtiäkin parempia. Siemenet sopivat myös aamupuuroon. ■

Sanna Pöyry

Helppo nokkosmeletti

Ulkotreenin tai uintiretken jälkeen nälkä taittuu hetkessä valmistuvalla nokkosmunakkaalla. Ohjeesta tulee 2 annosta – tai yksi sudennälkään. Tämä munakas maistuu hyvältä myös ruisleivän päällä. Jos cheddarilla ei ole saatavilla, fetakuutiot toimivat mainiosti.

3 dl pilkkottuja nokkoslehtiä
3 kevätsipulinvarrtta
erivärisiä kirsikkatomaatteja
pari rkl oliivi- tai rypsiöljyä
merisuolaa maun mukaan
4 isoa (luomu)kananmunaa
1 limetin mehu
pari-kolme rkl vichyä
nokare voita
mustapippuria
(½ tl juustokuminaa eli jeeraa)
1 dl raastettua cheddarilla

Ryöppää nokkoslehdet (ks. ohje edellä). Puristele vesi pois ja leikkaa reiluiksi suikaleiksi. Huuhtaise kevätsipulit, poista niistä kannat ja pilko. Huuhto tomaatit ja halkaise ne.

Lämmitä öljy laakeassa pannussa ja kuullota sipulinpalasia ja tomaatinpuolikkaita hetken ajan. Lisää nokkoset ja anna kuullottua hetki. Mausta suolalla.

Riko kananmunat kulhoon ja vatkaa niiden rakenne kevyesti rikki haarukalla. Halkaise lime ja purista sen mehu munien joukkoon. Lisää myös vichy ja sekoita.

Lämmitä voi pannulla ja kaada munamassa pannuun. Nostelee sitä hieman, jotta rakenteesta tulisi kuohkeaa. Mausta suolalla ja mustapippurilla (ja jeeralla, jos haluat käyttää sitä). Älä kypsennä munakasta kuin hetken ajan!

Raasta cheddar ja ripottele se munakkaan pintaan. Anna juuston sulaa vain hiukan. Syö tai tarjoa heti.

Kaipaatko kuntoutusta?

MONIAMMATILLINEN YKSILÖKUNTOUTUS ON LOISTAVA MAHDOLLISUUS

Moniammatillinen yksilökuntoutus on Kelan kustantamaa ja voit hakea siihen ympäri vuoden.

MONIAMMATILLINEN YKSILÖKUNTOUTUS HÄRMÄSSÄ

Voit hakea kuntoutukseen jos sairaus alentaa sinun työ- ja toimintakykyäsi työssä ja vapaa-aikana. Keskitymme sairauksien vuoksi alentuneen työ- ja toimintakyvyn edistämiseen. Kuntoutus toteutetaan max 16 vrk, 2-3 jaksossa. Ohjelma suunnitellaan asiaintijoiden kanssa vastaamaan juuri Sinun kuntoutustarpeitasi.

LISÄTIETOJA: Riitta Puumala | puh. 050 371 4712
riitta.puumala@harmankuntokeskus.fi

Rakennusliitto BYGGNADSFÖRBUNDET **HÄRMÄN KUNTOKESKUS**

Up Partnersin Taitava työnhakija -verkkokurssi Rakennusliiton jäsenille

TYÖTÄ ja TURVAA
Rakennusliitto

- Kurssin voi suorittaa ajasta ja paikasta riippumatta netin kautta.
- Verkkokurssille pääsee kirjautumaan Rakennusliiton nettisivujen kautta tai www.urapalvelut.fi/rakennusliitto/
- Kurssin suorittaminen takaa aktiivisuusehdon täyttymisen 65 päivän seurantajakson ajalta.
- Verkkokurssi on koko ajan jäsenten käytössä, koska aktiivisuuden tarkastelujaksot alkavat eri aikoina.

Huom! Koulutukset kerryttävät aktiivisuusehtoa vain, jos aktiivisuuden seurantajakso on alkanut 1.4.2019 tai sen jälkeen. Kurseista saa osallistumistodistuksen, joka toimitetaan Rakennuskassaan.

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4
PL 307, 00531 Helsinki

1.6.–31.8.

Vaihde 020 774 003
ma–pe klo 8.30–15.30

sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Rakennusalan Työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4, 00530 Helsinki
sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

KESKUSTOIMISTO ON SULJETTUNA

1.7.–28.7.

PALVELUNUMEROT 1.6.–31.8.

Jäsenyysasiat	020 690 231
Työnantajatilitykset	020 774 3344
Työehtoasiat	020 690 232
Työttömyyskassa	020 690 230
Takaisinperintä	020 690 250

Palveluaika ma–pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaessa
puhelu maksaa lankapuhelimella
paikallisverkkomaksun ja matka-
puhelimella matkapuhelinmaksun.

Jäsenrekisteriin toimitettavat asiakirjat toimitetaan osoitteella:

Rakennusliitto ry/
Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Työttömyyskassan päiväraha- hakemukset toimitetaan osoitteella:

Rakennusalan työttömyyskassa/
Skannauskeskus
PL 135, 70101 Kuopio

TOIMISTOJEN AUKIOLOAJAT

Toimistot avoinna maanantaisin
8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna
ma 8.30–16.30
ti–pe 8.30–15.30

TOIMINTA-ALUEET

■ ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
Siltasaarenkatu 4, 00530 Helsinki

Lahden toimisto,
Hämeenkatu 32, 15140 Lahti

■ ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
Kirkkokatu 1, 70100 Kuopio

Joensuun toimisto,
Torikatu 30, 80100 Joensuu

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30, 40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvola 18, 45100 Kouvola
Toimisto suljettuna 1.7.–21.7.

■ LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO

Tampereen toimisto,
Kihlmaninraitti 1 D, 33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto,

Birger Jaarlin katu 18 B,
13100 Hämeenlinna
Toimisto suljettuna 1.7.–21.7.

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18, 28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a, 20500 Turku

■ POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO

Pohjolankatu 28 A, 87100 Kajaani
Toimisto suljettuna 1.7.–14.7.

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto,
Keskuspuistokatu 50, 94100 Kemi
Toimisto suljettuna 22.7.–4.8.

Rovaniemen toimisto,

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40, 90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43, 65100 Vaasa